

RAPPORT 562

Prospectie met ingreep in de bodem aan de Grote steenweg (Mugeletbeek) te Nieuwerkerken

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van de
Watering van Sint-Truiden

Hoebreckx M., Van De Staey I. & Driesen P.
Januari 2018

ARON-RAPPORT 562

PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM AAN GROTE STEENWEG (MUGELETBEEK) TE NIEUWERKERKEN

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN DE WATERING VAN SINT-TRUIDEN

HOEBRECKX M., VAN DE STAey I. & DRIESEN P.

Tongeren
2018

Opgraving ☐		Prospectie ☒	
Vergunningsnummer:	2017/178		
Naam aanvrager:	Joris Steegmans		
Naam site:	Nieuwerkerken, Grote Steenweg (Mugeletbeek)		

Colofon

ARON rapport 562 - Prospectie met ingreep in de bodem aan Grote steenweg (Mugeletbeek) te Nieuwerkerken. Onderzoek in opdracht van de Watering van Sint-Truiden

Opdrachtgever: Watering van Sint-Truiden

Projectleiding: Maxim Hoebreckx

Uitvoering veldwerk: Maxim Hoebreckx, Joris Steegmans, Sebastiaan Augustin

Auteurs: Maxim Hoebreckx, Inge Van de Staey, Petra Driesen

Bijdragen: /

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2018/12.651/20

*Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be
Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.*

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250
fax: 012/770.034

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	2
1. DE ONDERZOEKSOPDRACHT	2
2.1 Beschrijving van de geplande bodemingrepen	2
2.2 Werkwijze, verloop en actoren	4
2.2.1. Bureaustudie	4
2.2.2. Proefsleuvenonderzoek	5
2. HET ONDERZOEKSGEBIED	8
2.1 Situering van het onderzoeksgebied	8
2.2 Historische achtergrond	14
2.3 Eerder archeologisch onderzoek	19
3. HET PROEFSLEUVENONDERZOEK (BUFFERBEKKEN)	20
3.1 Bodemopbouw en gaafheid van het terrein	20
3.2 De archeologische sporen	21
3.3 De archeologische vondsten	23
CONCLUSIE	24

BIBLIOGRAFIE

BIJLAGEN

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

Bijlage 3: Periodetabel

Bijlage 4: Fotolijst

Bijlage 5: Sporenlijst

Bijlage 6: Vondstenlijst

Bijlage 7: Overzichtsplan proefsleuvenonderzoek

Bijlage 8: Detailplannen proefsleuvenonderzoek en werfbegeleiding

Bijlage 9: Profiel- en coupetekeningen

Bijlage 10: Vergunningen

INLEIDING

In het kader van een stedenbouwkundige vergunning voor de aanvraag tot herinrichting van de waterloop de Mugeletbeek adviseerde het agentschap Onroerend Erfgoed om een archeologisch onderzoek uit te voeren. De inrichting bestaat uit het terug open leggen van de gehele beek én het aanleggen van een bufferbekken.

Het projectgebied kan in twee delen onderverdeeld worden. Een eerste deel betreft de aanleg van een bufferbekken ten oosten van de Grote Steenweg te Nieuwerkerken/Geetbets. Een tweede deel omvat de aanpassing van de beek zelf in westelijke richting, in de richting van de Rummenweg.

Voor beide delen werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis hiervan werd met Onroerend Erfgoed overeen gekomen dat voor het gedeelte van het bufferbekken een prospectie met ingreep in de bodem diende te gebeuren door middel van proefsleuven. Voor het lijntraject was verder onderzoek niet noodzakelijk.

Afb. 1. Globale situering van het onderzoeksgebied op de kaart van België (NGI, 2002).

Voorliggend rapport behandelt de resultaten van de bureaustudie en het proefsleuvenonderzoek. In *Deel 1* wordt ingegaan op de geplande bodemgrepen en methodiek, *Deel 2* behandelt de gekende informatie met betrekking tot het onderzoeksgebied en *Deel 3* behandelt de resultaten van het proefsleuvenonderzoek ter hoogte van het geplande bufferbekken. Op basis van deze resultaten werd het advies geformuleerd dat er voor de locatie van het bufferbekken geen verder onderzoek noodzakelijk is.

DE ONDERZOEKSOPDRACHT

2.1 Beschrijving van de geplande bodemingrepen

De geplande werken vallen zijn grofweg in twee delen op te splitsen: een eerste deel omvat de aanleg van een bufferbekken, het tweede deel de herinrichting van de beek.

Bouw bufferbekken

Het is de bedoeling om ten oosten van de Grote Steenweg (N716) een dijklichaam/bufferbekken (ca. 9500 m²) te bouwen waarachter het water tijdelijk opgestuwd kan worden. Het bufferbekken wordt aan drie zijden omgeven door een dijk. De dijken worden hierbij in het landschap geïntegreerd.¹

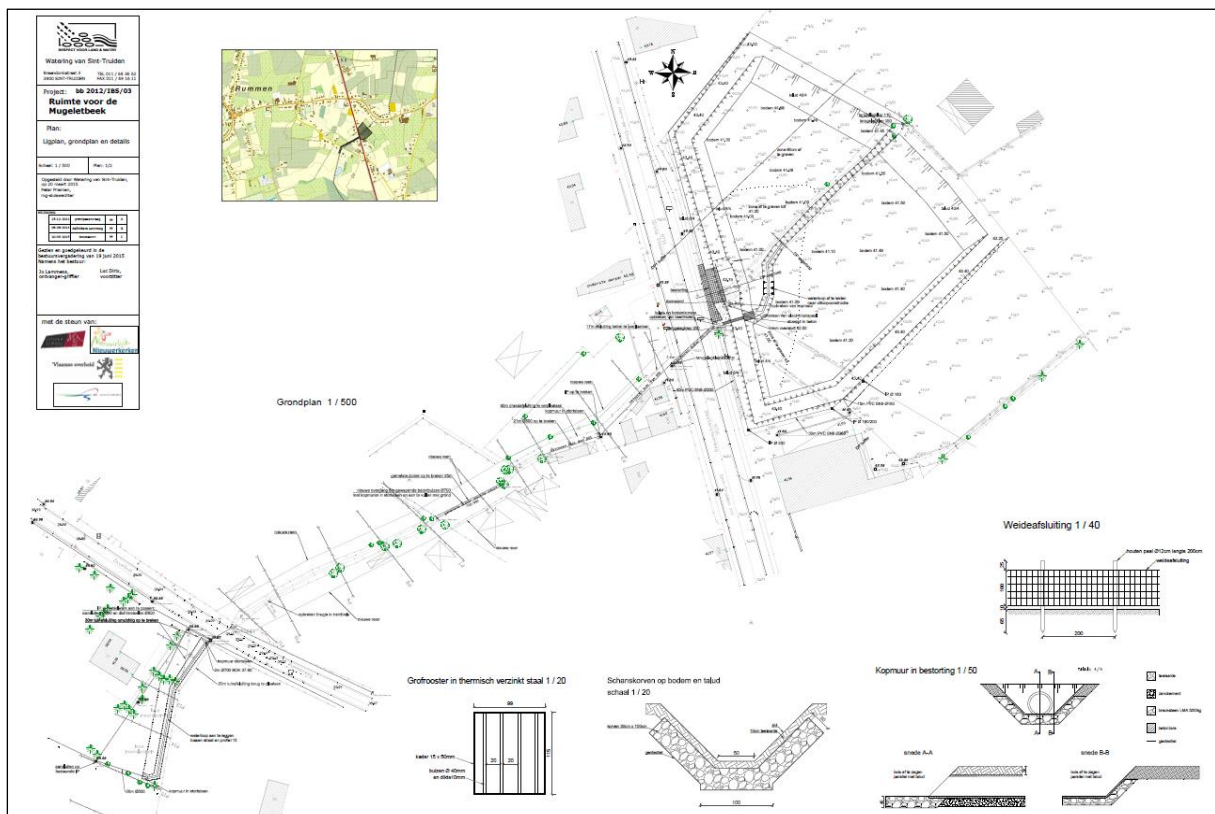
Bij het optimaliseren van de beschikbare ruimte ontstaat er een **statische berging** in de overstromingszone van **7.000 m³**. Voor een beperkt stroomgebied van 54 ha is deze buffer op het eerste zicht groot. Wel is het zo dat de gewestweg, ondanks een voldoende grote duiker, in enkele jaren verschillende keren overstroomd is, hetgeen tot een hachelijke verkeerssituatie leidde en de woningen in de buurt onder water zette. Het stroomgebied kent namelijk een snelle afvoer van het oppervlaktewater (m.n. een korte rechte beek met groot verval die gevoed wordt door riolering en landbouwgronden met een behoorlijk verval).

¹ Perceel 143k was in het eerste ontwerp voorzien om aan te vullen met de uitgegraven grond van de buffer. Landbouw en visserij heeft echter hieromtrent een negatief advies gegeven zodat het te veel aan grond zal afgevoerd worden (Bron Schriftelijke communicatie Peter Priemen, Land en water).

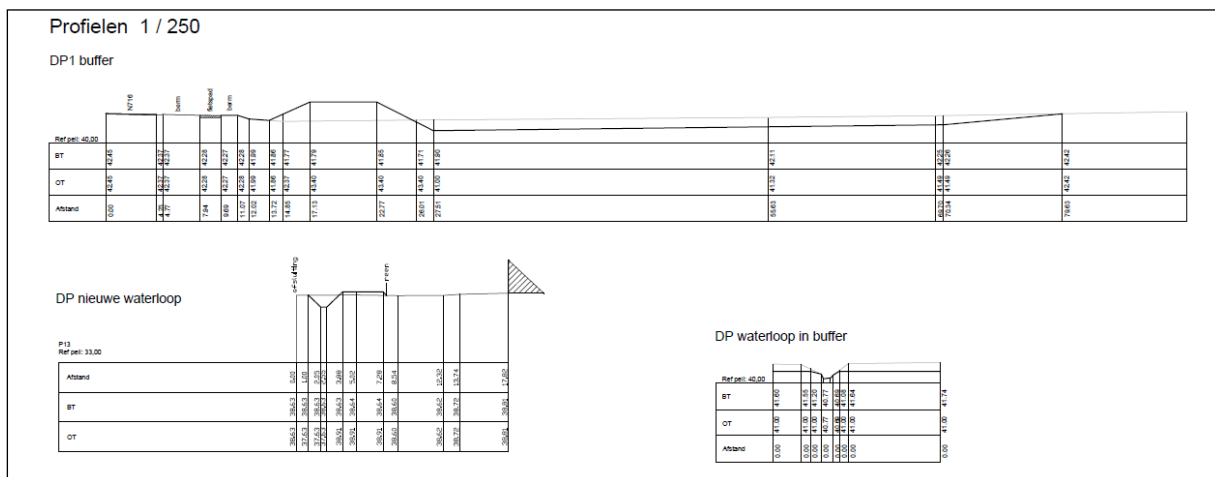
Het gekozen gebied net opwaarts van het knelpunt aan de gewestweg is de enige zone in het gebied waar de uitbouw van een buffer mogelijk is. Nu bevindt zich hier een paardenweide. Na de aanleg van de buffer verbindt de Watering zich ertoe dat dit deel van de buffer opnieuw een grasweide wordt. Bij de aanleg wordt het talud aan de oostelijke zijde zeer flauw uitgevoerd (6%, zie DP1 buffer, Afb. 3). Zo kan de buffer eventueel samen met de bovenliggende weide begraaasd worden.

In de voorziene buffer worden de oevers van de Mugeletbeek afgegraven. Er worden geen bodem- of taludverdedigingen aangebracht. De waterloop wordt in een bocht naar de stuwput geleid. De aansluiting op de stuwput (zie *infra*) zal wel met bestorting gebeuren om geen onderspoeling te krijgen.

De kruin van het dijklichaam ligt op 43.40 m TAW met een kruinbreedte van 5 m. De grond die nodig is om de dijk aan te leggen, wordt ter plaatse uitgegraven. De diepte van de uitgraving ter hoogte van de buffer bedraagt 60 cm tot 1 m.

Afb. 2: Grondplan (Bron: Watering van Sint-Truiden, digitaal plan, aanmaakschaal 1:500, dd. 20/05/2015)

De doorvoerleiding onder de dijk bestaat uit gewapende betonbuizen (diameter 800mm). Deze leiding wordt verbonden met een stuwput aan de binnenzijde van de overstromingszone. In de frontzijde van deze put zijn er twee wandafsluiters (diam 500 mm) voorzien. De wandafsluiters zijn gescheiden door een muurtje en afgeschermd door grofroosters. Bij eventuele verstopping van een wandafsluiter blijft het mogelijk om de overstromingszone leeg te laten lopen via de andere schuifafsluiter. De voorzijde van de stuwput is 50 cm lager dan de zijwanden. Hierdoor ontstaat een intern overstort (42,50m TAW) dat het water naar de doorvoerleiding afgevoerd wordt.

Herinrichting gracht

Vanaf de N716 tot 50 m afwaarts van de Rummenweg (Nieuwerkerken)/Zavelkuil (Geetbets) wordt de waterloop uit zijn strakke loop gehaald.

Tussen de N716 en de Rummenweg/Zavelkuil worden de overwelvingen, waar mogelijk, opgebroken en blijft de beek in haar huidige tracé lopen. Een zone van gemiddeld 10 m wordt voorzien als groenbuffer. De waterloop zelf heeft bovenaan een gemiddelde kruinbreedte van ca. 3 m. Ter hoogte van profiel 6 wordt over een afstand van 6 m een overwelving voorzien. Zo kan de gebruiker de weide aan de overzijde blijven bereiken.

Langsheen de bevrijde waterloop wordt de bestaande beplanting zoveel mogelijk behouden. Wel wordt voorzien om de oevers in te zaaien en zo de bestaande netels terug te dringen.

Tot 50 m afwaarts van de Rummenweg/Zavelkuil wordt de Mugeletbeek naar haar oude bedding, zoals te zien op de Vandermaelenkaart (1846-1854) en oude topografische kaarten, verplaatst. De waterloop wordt (ca. 3 m) in open bedding aangelegd en op de rechteroever wordt een bufferstrook voorzien die tevens voor het onderhoud kan dienen. Langsheen woning nr. 17 zullen voor de aanleg van de nieuwe bedding een 30-tal sparren gerood worden.

Op de grens van de tuin van woning nr. 17 met de achterliggende akker wordt de Mugeletbeek aangesloten op de bestaande overwelving.

2.2 Werkwijze, verloop en actoren

2.2.1. Bureaustudie

Volgende kaarten werden in het kader van het vooronderzoek geraadpleegd: de topografische kaart, de bodemkaart, de potentiële bodemerosiekaart per perceel, de bodembedekkingskaart 2012, de quartair geologische kaart, de tertiair geologische kaart en Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (AGIV). Voor het projectgebied bestaat geen geomorfologische kaart.

Om een inzicht te bekomen in de reeds gekende archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied en zijn directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris geraadpleegd.² Deze online inventaris, opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid, biedt een overzicht van alle tot nu toe gekende archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Voor zover voorhanden werd gebruik gemaakt van verschillende publicaties die betreffende archeologische vondsten en uitgevoerde opgravingen in de omgeving verschenen. Via het Geoportaal van Onroerend Erfgoed werd eveneens de inventaris van de beschermde archeologische sites, de inventaris van vastgestelde archeologische zones en de inventaris van gebieden waar geen archeologie te verwachten valt, geraadpleegd.

Voor het recentere verleden van het studiegebied werden verschillende historische kaarten bestudeerd: de *Villaretkaart* (1745-1748), de *Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden*, opgemaakt op initiatief van Graaf de Ferraris (1771-1778), de *Atlas der Buurtwegen* (1842) en de *Vandermaelenkaart* (1846-1854). Deze kaarten werden geraadpleegd via de website Geopunt.be. Via de website Cartesius.be werden de topografische kaarten

² <https://geo.onroerenderfgoed.be/> en <http://cai.onroerenderfgoed.be/>

uit 1873, 1904, 1939, 1969, 1981 en 1989 opgemaakt door het Nationaal Geografisch Instituut en zijn voorgangers, bestudeerd.

Specifiek archiefonderzoek werd niet uitgevoerd. Het onderzoeksgebied heeft zoals boven reeds gemeld in het verleden een lage densiteit aan bebouwing gekend.

De ligging van ondergrondse kabels en leidingen werd opgevraagd via KLIP. De initiatiefnemer bezorgde de tot nu gekende informatie over het plangebied.

Een visuele terreininspectie werd niet uitgevoerd. Via de informatie, aangeleverd door de initiatiefnemer en de meest recente orthofoto's, kon namelijk een beeld bekomen worden van de huidige inrichting en de gaafheid van het onderzoeksgebied.

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd door *Inge Van de Staey* van het archeologisch projectbureau Aron bvba en intern begeleid door Petra Driesen. De resultaten van het bureauonderzoek werden op 23 oktober 2017 overgemaakt aan de initiatiefnemer en Onroerend Erfgoed. Beide partijen waren akkoord dat voor het lijntraject geen verder onderzoek noodzakelijk was.

2.2.2. Proefsleuvenonderzoek

Doelstelling

Het proefsleuvenonderzoek werd enkel uitgevoerd voor de zone van het toekomstige bufferbekken.

Doel van de prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 1. Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 2. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Verloop

De prospectie werd uitgevoerd in opdracht van *Watering van Sint-Truiden*. De vergunningen van de prospectie en de metaaldetectie werden aangevraagd op naam van *Joris Steegmans (ARON bvba)*. Deze documenten werden afgeleverd op 16 oktober 2017 onder dossiernummer 2017/178 en 2017/178 (2). Voorafgaand werd een aanvraag van de KLIP plannen ingediend en werd het sleuvenplan voorgelegd aan Onroerend Erfgoed.

De prospectie werd uitgevoerd door *Joris Steegmans, Sebastiaan Augustin (ARON bvba)* en *Maxim Hoebreckx (ARON bvba)* op 18 januari 2018. *Petra Driesen (ARON bvba)* volgde het project intern op. De kraan werd geleverd door *Hertigers bvba*.

Het terrein werd tijdens het onderzoek bezocht door de *Watering van Sint-Truiden*. Onroerend Erfgoed bezocht het terrein niet. Wel werd *Marc Brion (Onroerend Erfgoed)* bij het afronden van het onderzoek op de hoogte gebracht van de voorlopige resultaten.

Aangezien één van de sporen (S1) tijdens de aanleg niet onderzocht kon worden door de hoge watertafel werd in overleg met *Marc Brion (Onroerend Erfgoed)* beslist deze verder te onderzoeken tijdens de werken. Op 5 oktober 2018 werd onder begeleiding van *Maxim Hoebreckx* een klein kijkvenster rond het spoor aangelegd. Het spoor werd onmiddellijk opgegraven en bemonsterd waarna het kijkvenster werd gedicht.

Methodiek

De zone van het toekomstige bufferbekken werd conform het vooropgestelde sleuvenplan onderzocht door middel van elf proefsleuven. SL1 en 2 hadden een NW-ZO oriëntatie en werden op vraag van de *Marc Brion* eerst aangelegd om de relatie tussen het reliëf, de bodemopbouw en de vochttrap vast te stellen. Nadien werden acht NO-ZW georiënteerde sleuven uitgegraven. SL3-6 bevonden zich aan de noordzijde van de Mugeletbeek, SL7-10 aan de zuidzijde. Ten slotte werd in de zuidwesthoek van het onderzoeksterrein een korte NW-ZO georiënteerde sleuf (SL11) aangelegd. Deze had een andere oriëntatie omwille van de aanwezigheid van twee te behouden buizen over het zuidwesten van het terrein. De proefsleuven waren gemiddeld 2 m breed. Rondom S2 werd een kijkvenster (KV1) van 12 m² uitgegraven.

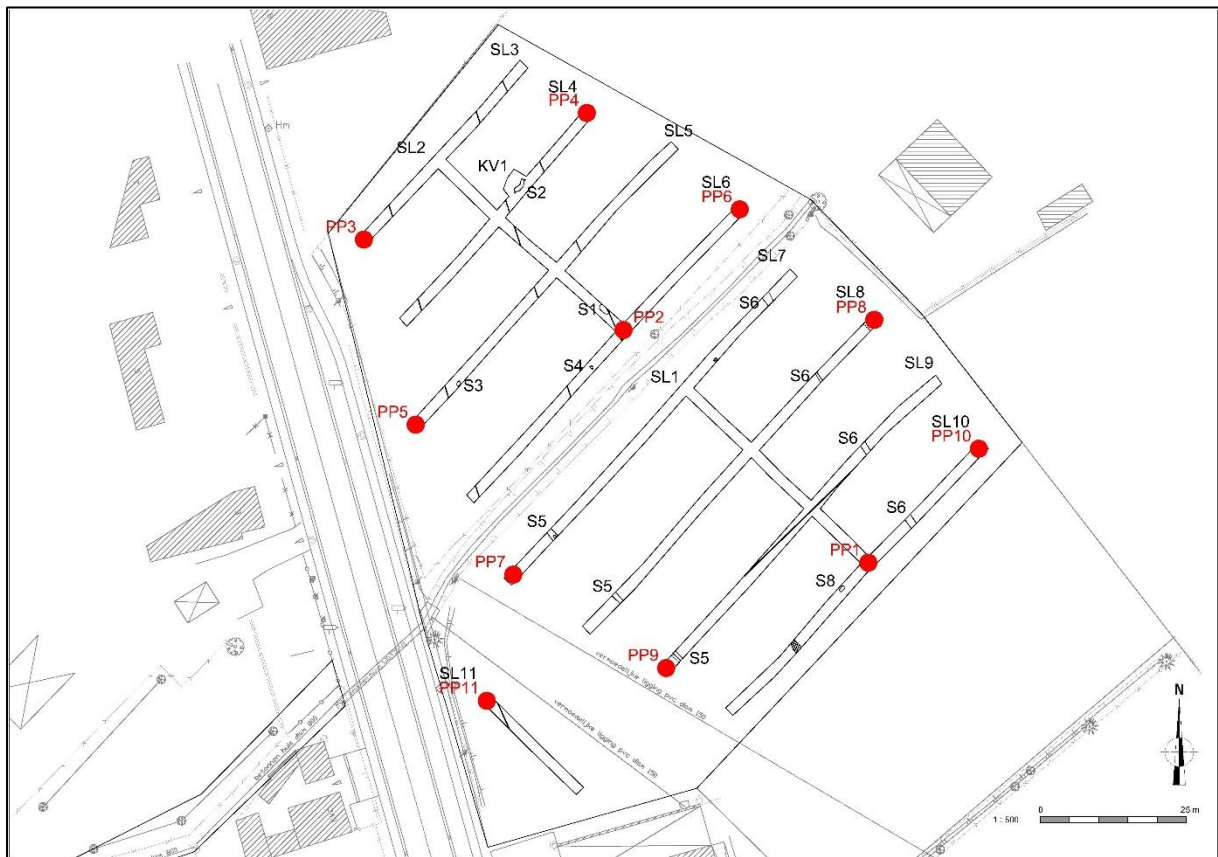
Op deze wijze werd in het totaal 13 % (1244 m²) van het toegankelijke terrein (ca. 9530 m²) onderzocht (*Afb. 21*).

De bodemkundige opbouw van het terrein werd geregistreerd door middel van negen profielputten die afwisselend, aan het uiteinde van een sleuf werden aangelegd. Deze werden zodanig geplaatst dat ze een representatief beeld vormden van de bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied. De proefputten waren tussen 90 en 120 cm diep. Door de hoge watertafel was het in de proefputten 2 en 6 niet mogelijk om het profiel tot in de C-horizont aan te leggen. Na de aanleg kwamen nagenoeg alle proefputten al snel geheel onder water te staan.

Er werden acht sporen aangetroffen. In het totaal werden er twee sporen gecoupeerd, met name S 2 en 4. Tevens werd bij het aanleggen van P8 S7 in profiel geregistreerd. Tijdens het onderzoek kwamen er geen vondsten aan het licht. Zoals reeds hierboven beschreven werd S1 opgegraven tijdens de werken.

Alle aangetroffen sporen werden opgeschoond en geregistreerd. De registratie gebeurde door middel van spoorformulieren. Foto's werden genomen van elk spoor in het vlak en waar nodig in de coupe, als ook van de profielen. Alle profielen en coupes werden opgetekend op millimeterpapier op schaal 1/20ste. De aangelegde sleuven en vastgestelde sporen werden opgemeten met een GPRS door *Joris Steegmans (ARON bvba)*.

Tijdens de verwerking werden de sporen-, foto- en vondstenlijst (*zie bijlages 4-6*) gedigitaliseerd in MS Access 2010. De originele opmetingsplannen werden overgezet in AutoCAD 2015 en waar nodig, herwerkt. De coupetekeningen werden ingescand en nadien digitaal overtrokken in AutoCAD 2015. Tevens werden georeferencierte overzichts- en detailplannen gemaakt (*zie bijlages 7-8*). De overzichtsplannen zijn gemaakt op schaal 1/50ste, de coupeplannen op schaal 1/20ste.

Afb. 21: Overzichtsplan van de aangelegde proefsleuven en -putten (Bron: ARON bvba).

HET ONDERZOEKSGBIED

2.1 Situering van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen op de grens van de gemeenten Nieuwerkerken (provincie Limburg) en Rummen (deelgemeente Geetbets, Prov. Vlaams-Brabant).

Het aan te leggen bufferbekken is ten oosten van de Grote Steenweg (N716) gelegen die Sint-Truiden met Herk-de-Stad verbindt. Van hieruit volgen de werken de Mugeletbeek in westelijke richting, die de gemeente- en provinciegrens vormt. Het tracé stopt 50 m ten zuidwesten van de Zavelkuil (Geetbets)/Rummenweg (Nieuwerkerken) (Afb. 4).

Het eerste deel van het onderzoeksterrein, waar de aanleg van een bufferbekken is gepland, is kadastraal gekend als Nieuwerkerken Afd. 1, Sect. A, perceel 143F en Geetbets, 2de Afd., Sect. C, perceel 307M. Deel twee, waar de heraanleg van de gracht is gepland, omvat de percelen, Nieuwerkerken, 1ste Afd., Sect. A, percelen 139^E2, 139F2, 139M en 138L; Nieuwerkerken 1ste Afd., Sect. C, perceel 1M; Geetbets, 2de Afd., Sect. C, percelen 273K, 2, 273L en 273M; Geetbets, 2de Afd. Sect. D, perceel 273T.

De Gracht Zavelbeek vloeit vlak ten oosten van de Zavelkuil/Rummenweg in de Mugeletbeek, die op haar beurt ca. 325 m ten zuidwesten van het onderzoeksterrein in de Echelbeek stroomt. Deze waterlopen behoren volgens de Vlaams Hydrografische Atlas tot het Demerbekken, deelbekken Beneden-Gete.

Het terrein bevindt zich in het noordelijke deel van Vochtig-Haspengouw. Het landschap wordt hier gekenmerkt door enkele hoger gelegen ruggen (mn. Terbermen te Herk-de-Stad, de Kleine Tichelarij te Nieuwerkerken en de Mierhoopbos te Wijer (54 – 66 m TAW) en vlakten die door brede droge depressies worden doorsneden.³

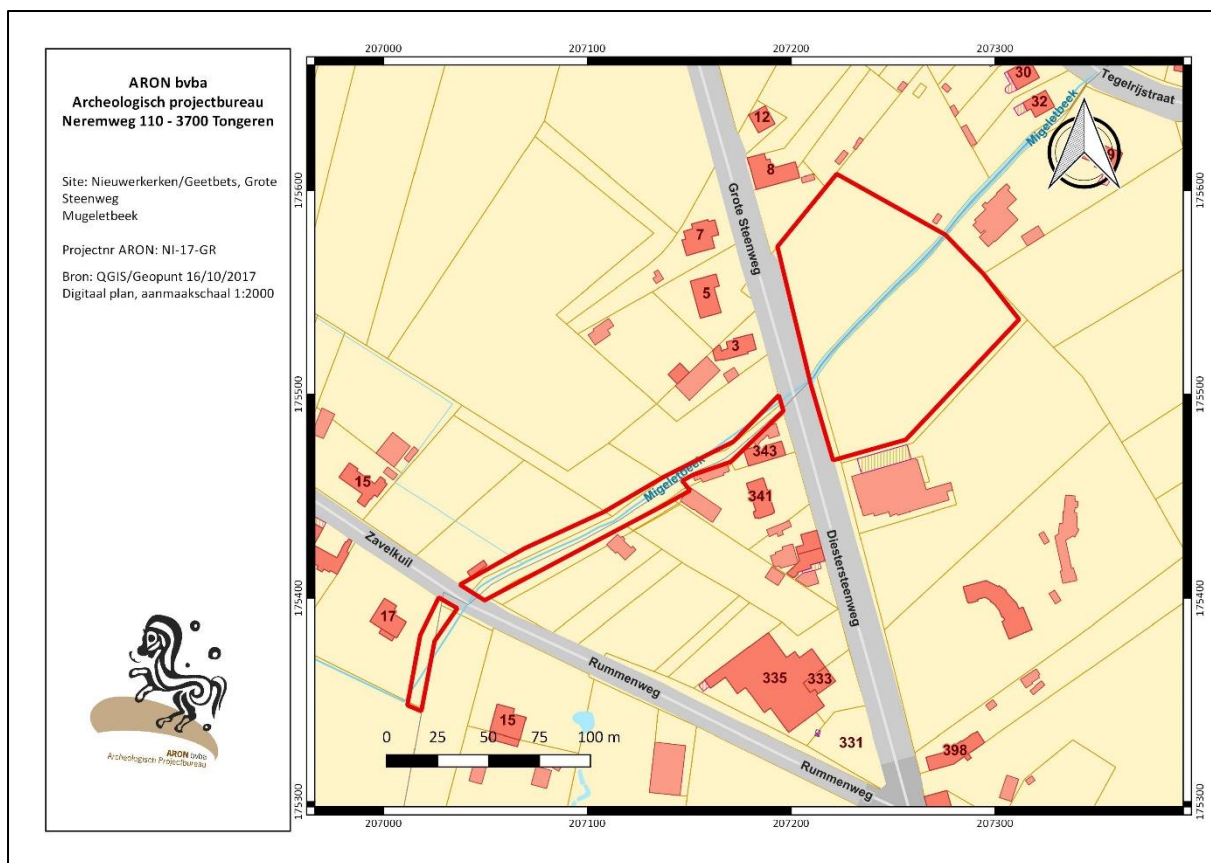
Het terrein zelf kent een stijgend verloop in oostelijke richting en bevindt zich op een hoogte van ca. 38,75 m TAW in het uiterste westen tot ca. 42,75 m TAW in het uiterste oosten (Afb. 7, Afb. 8). Het hoogste punt in de omgeving bevindt zich ca. 750 m oostelijker ter hoogte van het Begijnenbos (ca. 60 m TAW) (Afb. 6).

Ter hoogte van het projectgebied bestaat de ondergrond op de Tertiair geologische kaart uit de Formatie van Boom (Afb. 9, donkerblauw). Deze formatie, behorende tot de Groep van Rupel, bestaat uit een blauwgrijze tot bruinzwarte klei, soms zandiger, soms afgewisseld met siltlaagjes. De klei is rijk aan mica's, pyriet en organisch materiaal. Het pakket is dooraderd met verticale en conchoïdale breukjes. De Klei van Boom wordt gekenmerkt door ritmische veranderingen in siltgehalte, organisch materiaal en carbonaatgehalte. De variaties in carbonaatgehaltezorgen voor het voorkomen van kalkknollen (septaria) in sommige lagen van de klei.

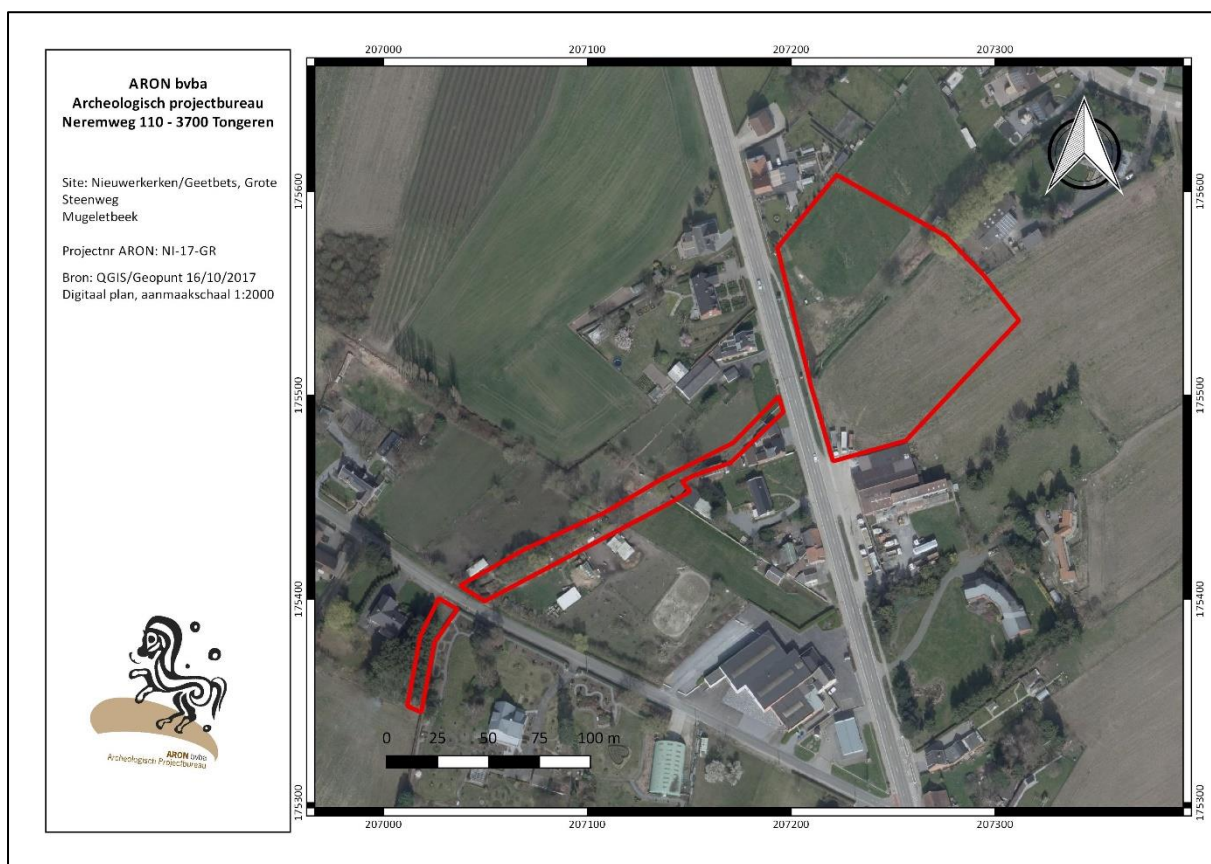
Ca. 175 m ten zuiden van het onderzoeksterrein wordt de Formatie van Bilzen aangeduid (Afb. 9, lichtblauw). Deze formatie bestaat uit twee zandpakketten gescheiden door een kleirijke eenheid. Het Zand van Kerniel is een grijswit tot geel middelmatig zand met een kleiige basis. Soms komt kwarts- en silexgrind voor. De Klei van Kleine Spouwen is een groenachtig bruine tot geelgrijze zandige klei, vaak kalkhoudend. Onder de Klei van Kleine Spouwen treft men een bleekgrijs soms bruinachtig halffijn tot grof mica- en glauconiethoudend zeer licht kleiig zand aan dat vooral bovenaan veel schelpen bevat als Glycymeris, Cytherea, Cerithium.⁴

³ Goossens sd.: 4.

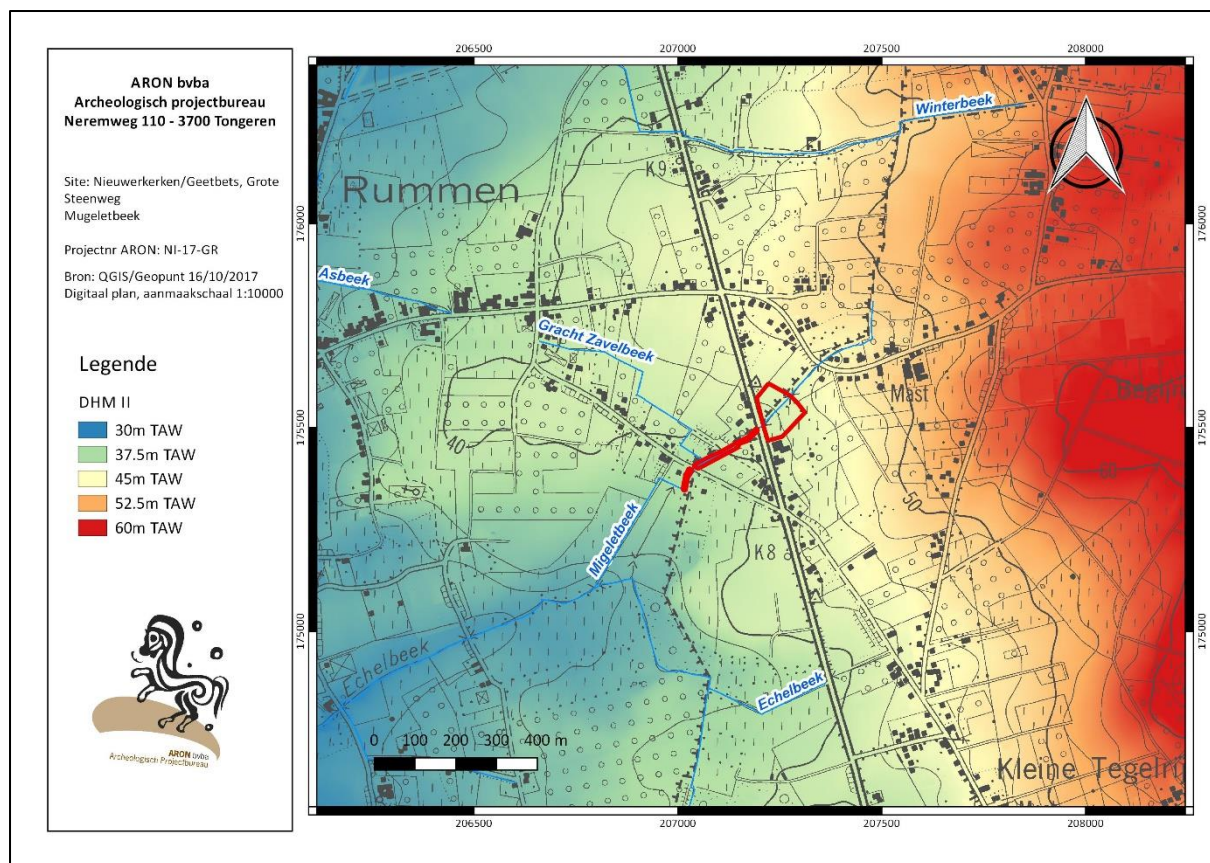
⁴ De Geyter 2001: 16-18.

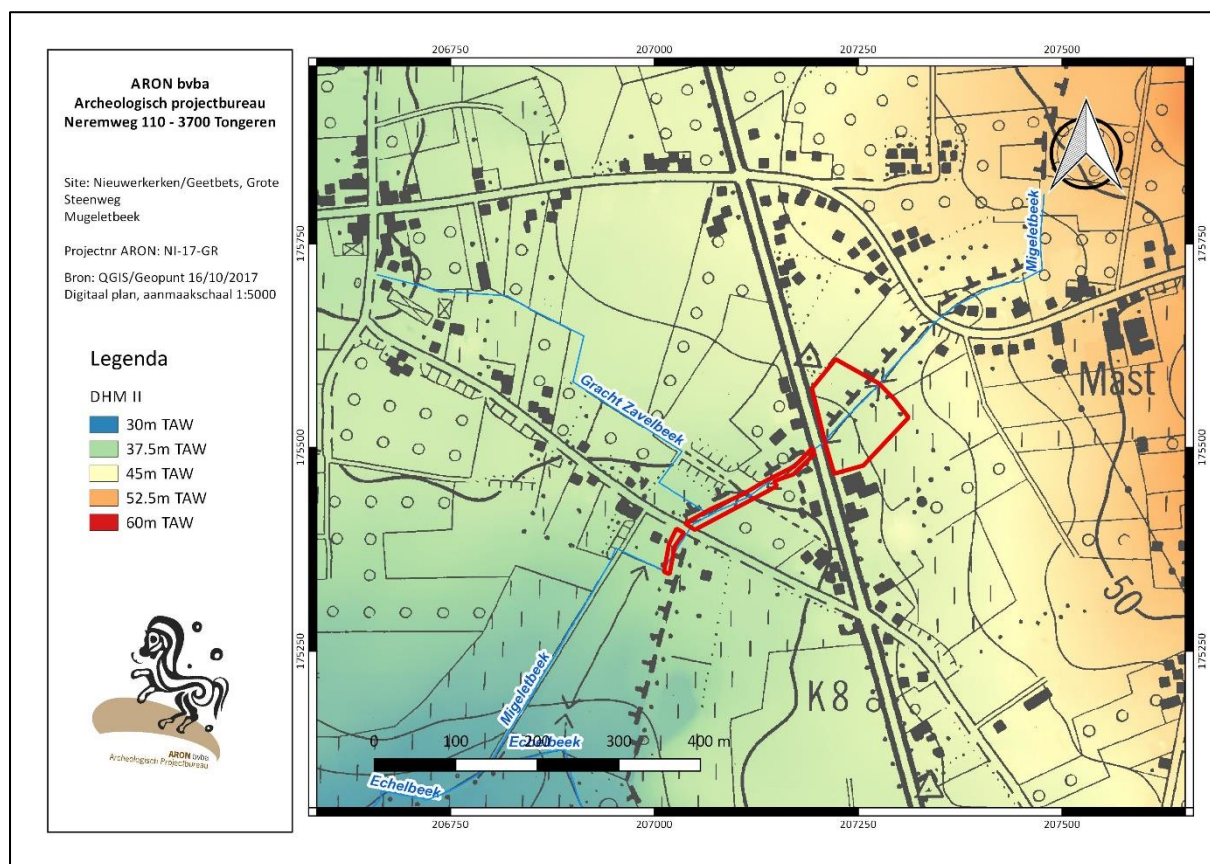
Afb. 4: Kadastraal plan met perceelgrenzen en afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

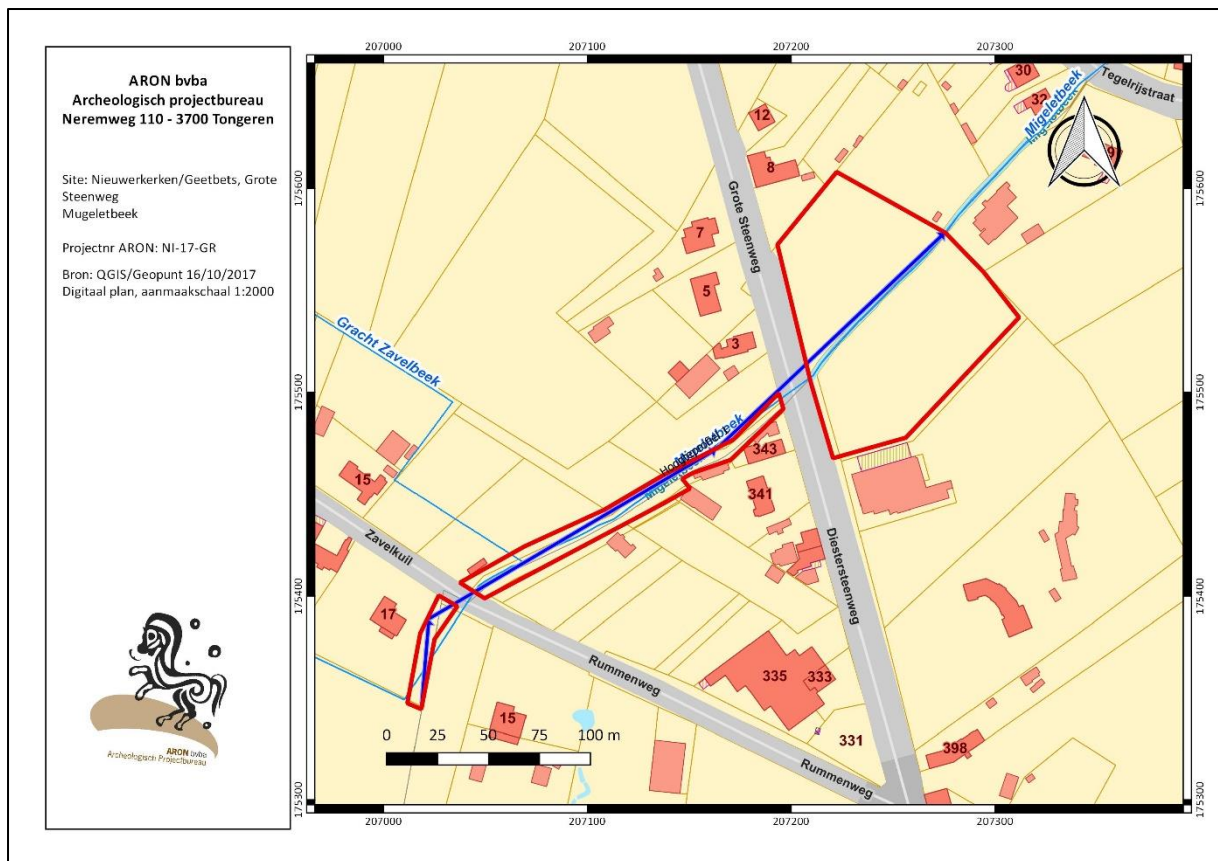
Afb. 5: Kleurenorthofoto met aanduiding van het onderzoeksterrein in het rood.

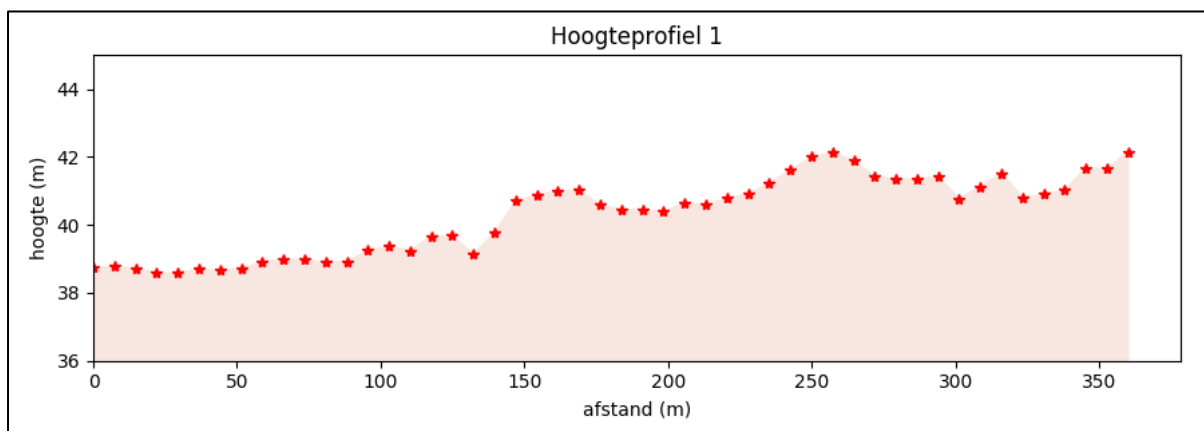
Afb. 6: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

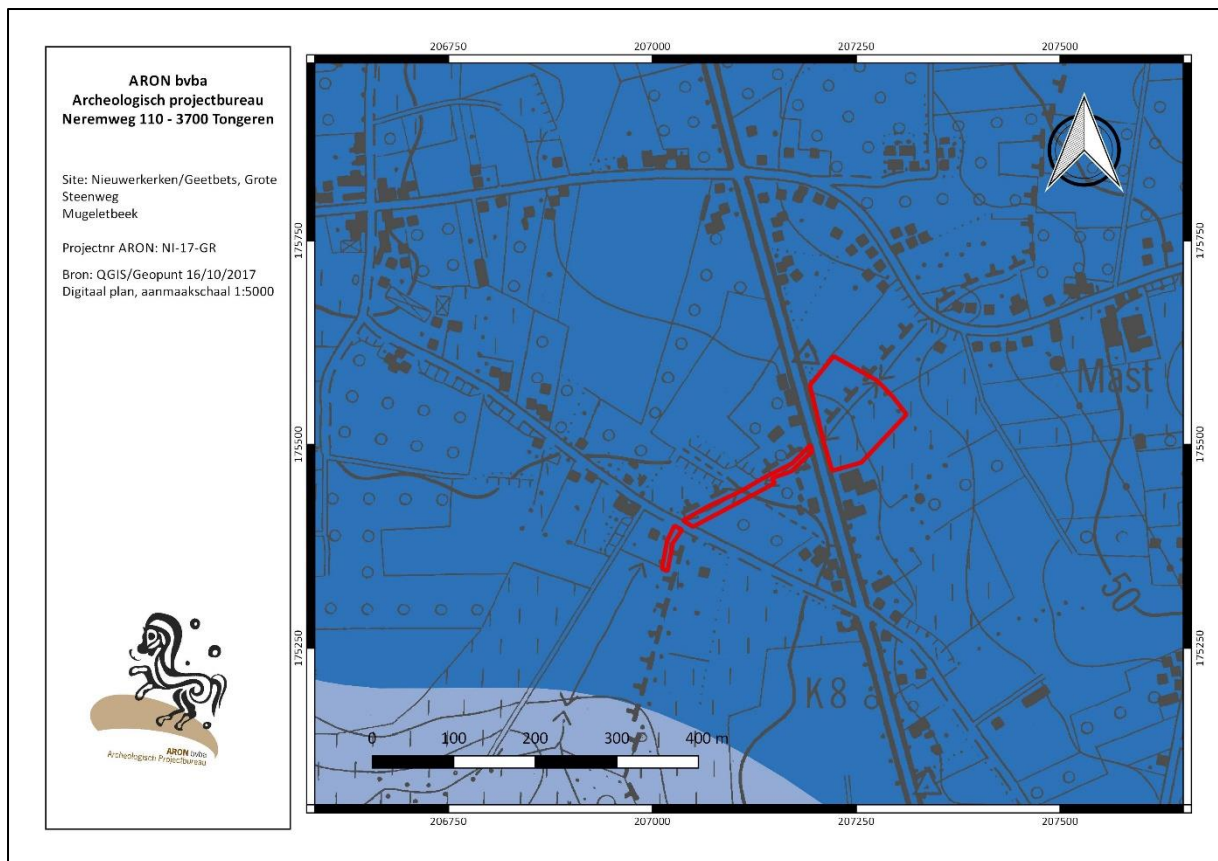
Afb. 7: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

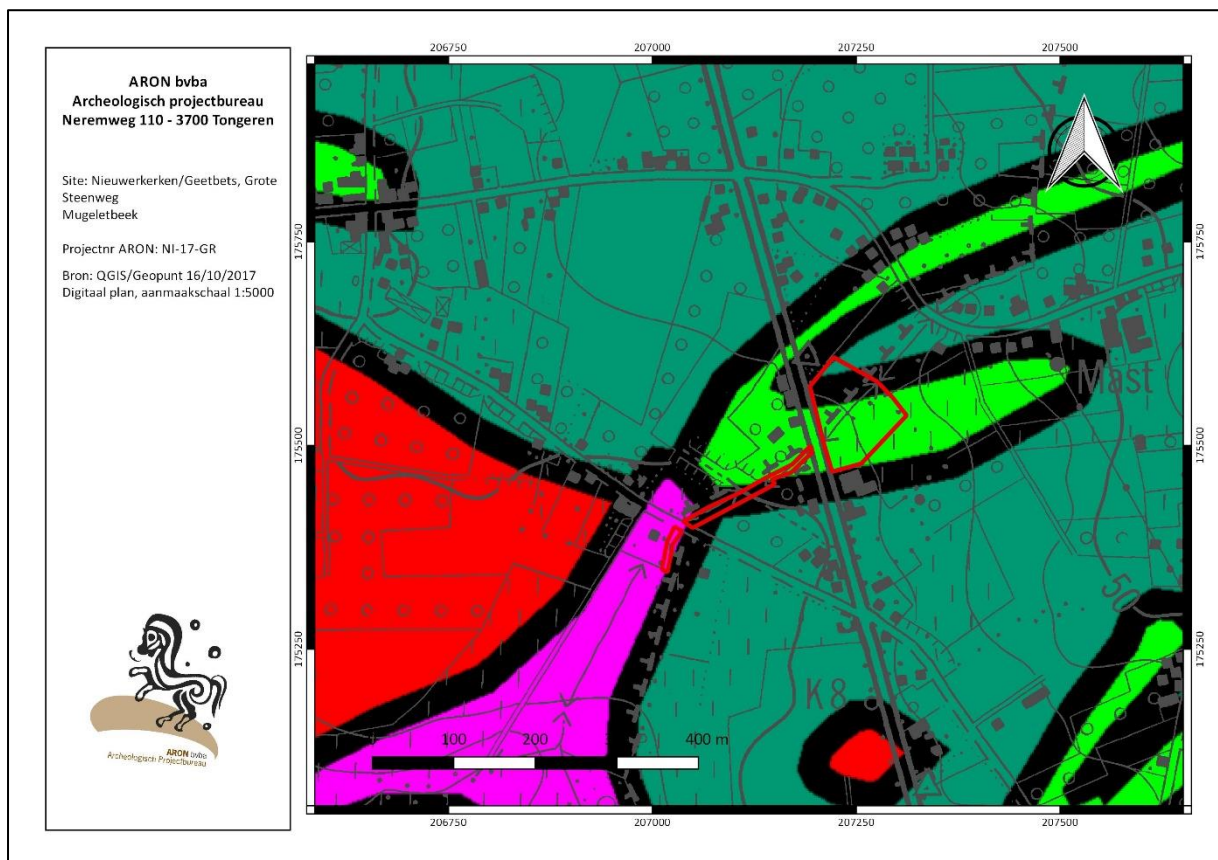
Afb. 8.1: Situering hoogteprofielen (blauw) op het onderzoeksterrein (rood).

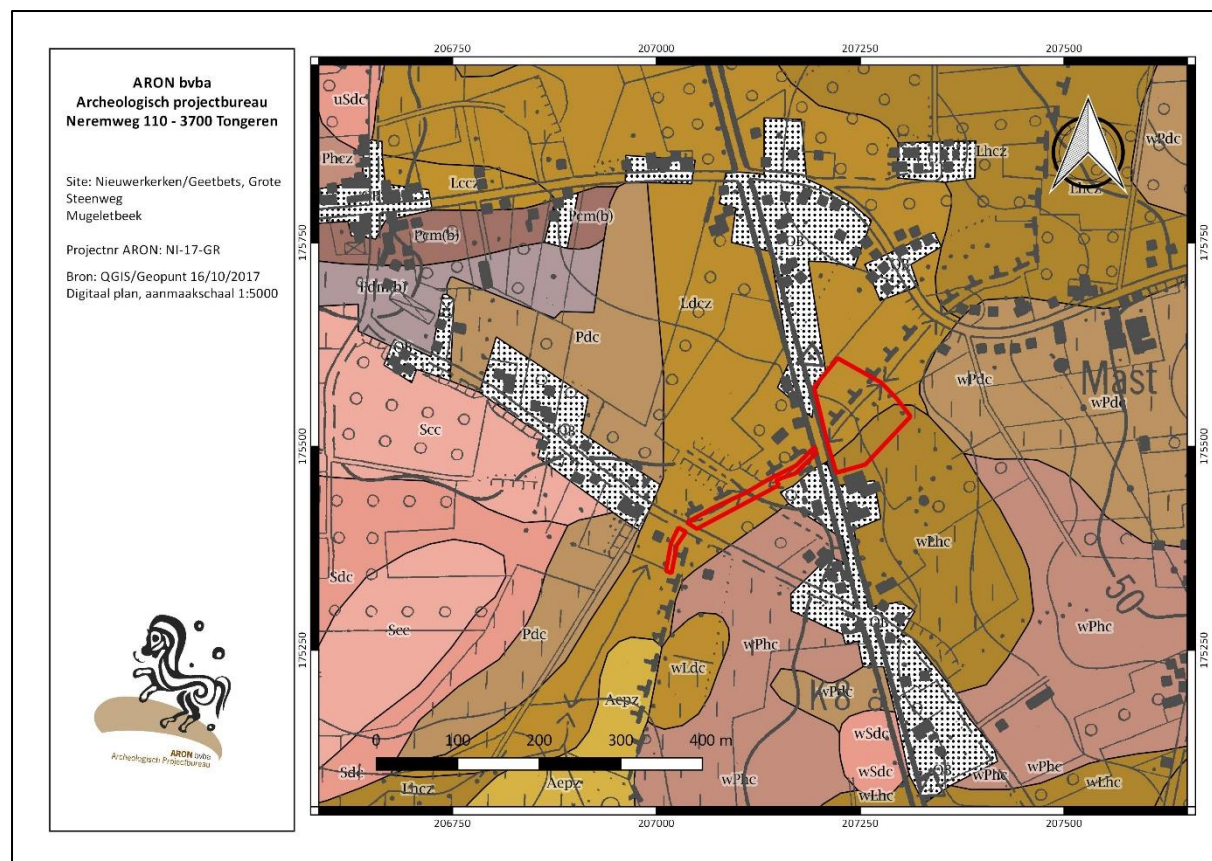
Afb. 8.2: Hoogteprofiel van het onderzoeksterrein (QGIS/Geopunt, digitaal plan, dd. 17/10/2017).

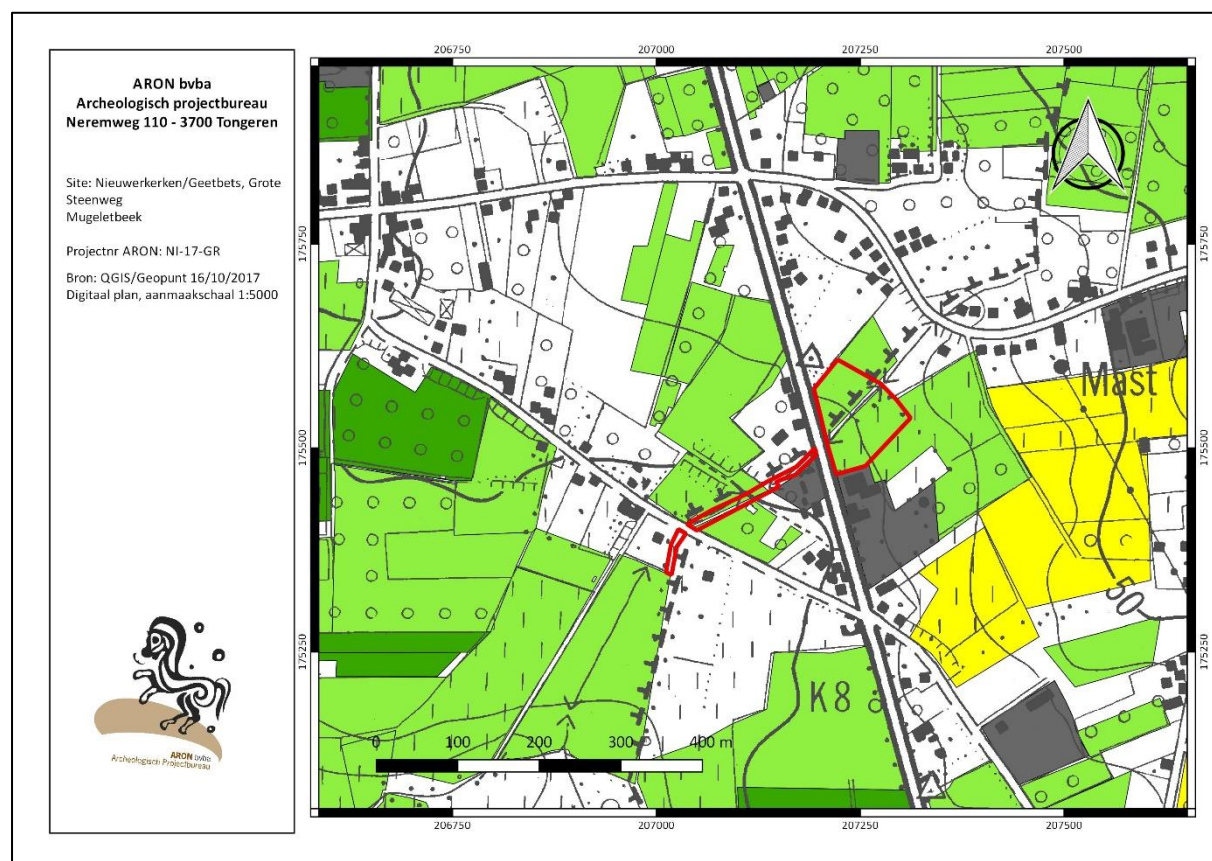
Afb. 9: Uittreksel tertiaire kaart en met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

Afb. 10: Uittreksel Quartair profieltypekaart kaartblad 33 Sint-Truiden met afbakening van het onderzoeksterrein in het rood.

Afb. 11: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksterrein in het rood.

Afb. 12: Potentiële bodemerosiekaart per perceel 2017 met aanduiding van het onderzoeksterrein in het rood.

Op de Quartair-profieltypekaart kaart wordt het onderzoeksgebied voornamelijk gekenmerkt door colluvium (*Afb. 10, felgroen*) en beekalluvium (*Afb. 10, paars*). Het beekalluvium bezit een beperkt tot soms afwezig veencomplex waardoor deze verschilt van het rivieralluvium. Onder de colluviale afzettingen worden de afzettingen verstaan in kleine, smalle dalen met kleine, tijdelijke of permanente beken. Het betreft kleine, droge dalen die zijn ingesneden in het Brabant Leem en opgevuld geraakt zijn door afgespoeld leem of colluvium. De mogelijkheid bestaat echter dat de dalen bestaan uit een (vroeger afgezet) alluvium met daarboven een colluvium. Deze opgevulde dalen vindt men terug op de overgangen tussen het beekalluvium en het colluvium maar worden op het kaartblad niet apart weergegeven. De grens tussen beide is namelijk hypothetisch en moet eerder geïnterpreteerd worden als een brede overgangszone tussen beekalluvium en colluvium.

Het noordoosten van het terrein wordt ingenomen door zandleem. Het betreft eolische afzettingen die gedurende de Weichsel ijstijd door N-NO winden tot in onze streken werden getransporteerd. Het leem, dat het lichtst is, werd het verst getransporteerd. Het zand werd iets noordelijker afgezet. Het onderzoeksgebied bevindt zich in de overgangszone, en wordt gekenmerkt door zandleemafzettingen (*Afb. 10, donkergroen*). Het betreft een afwisseling van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant leem).

Volgens de bodemkaart (*Afb. 11*) wordt het onderzoeksterrein gekenmerkt door matige tot sterk gleyige zandleemgronden met sterk gevlekte textuur B-horizont (wLhc, Ldcz). Deze hydromorfe gedegradeerde grijsbruine podzolachtige bodems hebben een sterk gegleyifieerde textuur B-horizont die duidelijke roestverschijnselen vertoont (Ldc). Bij de nattere Lhc-bodems is ook de A-horizont duidelijk roestig. Substraat 'w...' duidt aan dat een klei-zandsubstraat op geringe diepte (20-80 cm) aanwezig is (cfr. Formatie van Boom). Variante in het moedermateriaal '...z' duidt aan dat de sedimenten lichter worden in de diepte.⁵

Volgens de bodemerosiekaart (opname 2017, *Afb. 12*) zou de erosie rondom het projectgebied zeer laag (lichtgroen) zijn.

2.2 Historische achtergrond

Nieuwerkerken wordt in 1139 voor het eerst vermeld als Nova Ecclesia. Tijdens het Ancien Régime was het grootste deel van de gemeente afhankelijk van de heerlijkheid Attenhoven, leen van het Sint-Lambertuskapittel te Luik. Op juridisch gebied was het onderworpen aan de schepengbank van Gorsem.⁶

Rummen wordt voor het eerst vermeld toen Ermengarde, de gravin van Loon, in 1078 het grondgebied van Rummen aan de kerk van Saint-Barthelémy te Luik schonk. De naam Rummen betekent 'ruim, uitgestrekte gronden'. Het was graaf Arnold VII van Loon die in 1233 het Oriëntenklooster te Rummen stichtte.⁷

Volgens de cartografische bronnen is het onderzoeksgebied steeds onbebouwd geweest.

Op de Villaretkaat (*Afb. 13, 1745-1748*) is het onderzoeksterrein te situeren tussen de huidige Zavelkuil/Rummenweg en de Kleine Tegelijstraat in het (zuid)westen en de Dullaerstraat en de Tegelijstraat in het noord-noordoosten. Het onderzoeksterrein wordt tussen deze wegen ingenomen door akkerland en bos. De Mugeletbeek wordt gedeeltelijk aangeduid en loopt door ten westen van de Zavelkuil/Rummenweg, waar het landschap verder als grasland wordt ingenomen.

De Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (*Afb. 14, 1771-1777*) duidt het onderzoeksterrein ten oosten van het gehucht Borgereynde aan, dat enkele huizen langsheen de huidige Zavelkuil en Kraaistraat omvat. De Zavelkuil dwarsst het onderzoeksterrein en loopt in zuidoostelijke richting door via de huidige Rummenweg en de Kleine Tegelijstraat. Meer in oostelijke richting loopt de Dullaerstraat in zuidoostelijke richting langsheen het oosten van het onderzoekstraject. Het terrein tussen deze straten, aldus ook het onderzoeksterrein, is gecultiveerd en wordt ingenomen door gras- en akkerland die door haagkanten van elkaar gescheiden worden. Ten zuiden van de Zavelkuil wordt een boomgaard aangeduid. De

⁵ Baeyens 1963: 33-35.

⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120967>

⁷ <http://www.geetbets.be/website/3-www/7-www.html>

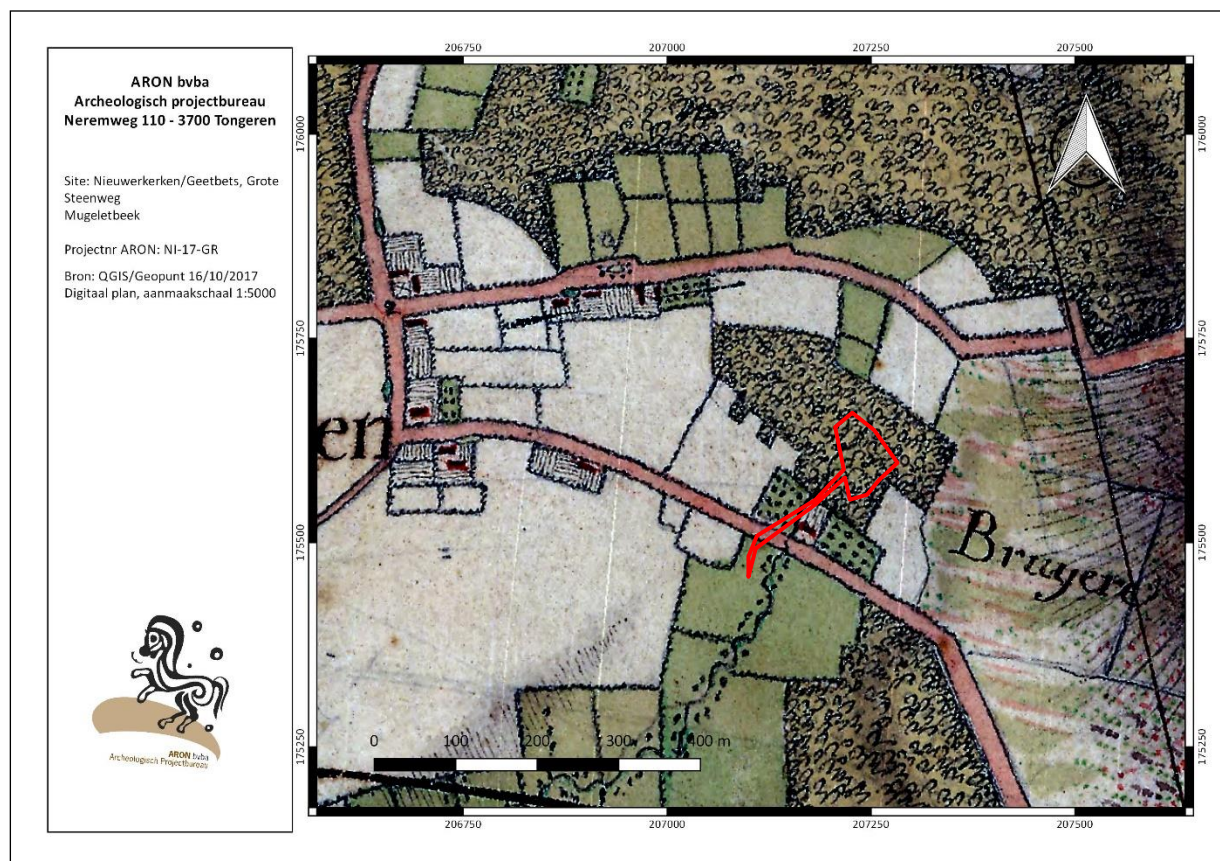
Mugeletbeek wordt niet afgebeeld. Meer in zuidelijke richting is de Echelbeek wel waarneembaar. De vallei van deze beek wordt ingenomen door drassige graslanden.

Op de Atlas der Buurtwegen (Afb. 15, ca. 1840) is het stratennet quasi volledig uitgebouwd en grotendeels vergelijkbaar met de huidige situatie. Enkel de Grote Steenweg, de weg die Sint-Truiden met Herk-de-Stad verbindt en die in 1845 werd aangelegd, is nog niet afgebeeld. De noordelijke Dullaertstraat en de Tegelijstraat (chemin nr. 4) zijn aangeduid in het noorden; de Zavelkuil, de Rummenweg en de Kleine Tegelijstraat (chemin nr. 8) in het oosten en zuidoosten. Bebouwing komt sporadisch langs deze wegen voor. De Mugeletbeek wordt als Winterbeek aangeduid en stroomt tussen de N716 en de Zavelkuil/Rummenweg ter hoogte van haar huidige loop over het onderzoekstraject. Ten westen van de Zavelkuil/Rummenweg wordt deze beek echter niet meer aangeduid.

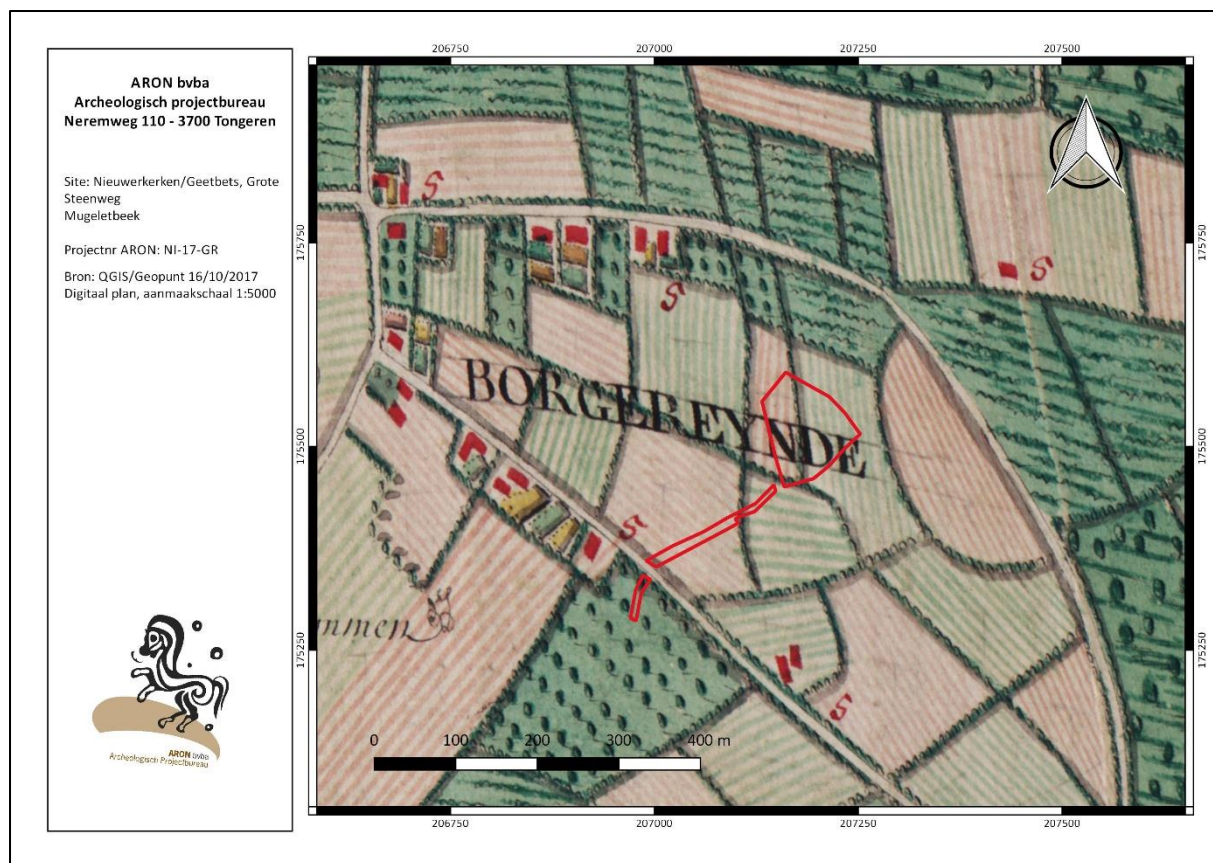
Op de Vandermaelenkaart (1846-1854, Afb. 16) wordt de Grote Steenweg wel afgebeeld. De loop van de beek kan volledig gevolgd worden. Ten westen liep deze iets zuidelijker dan vandaag de dag. Op de topografische kaarten van 1873 en 1904 (Afb. 17) is dezelfde situatie waarneembaar.

Op de topografische kaarten vanaf 1939 (Afb. 18) is tussen de Grote Steenweg en de Rummenweg een talud afgebeeld die in noordwestelijke richting parallel met deze weg loopt. De beek is ter hoogte van deze talud ingebuisd en overwelfd.

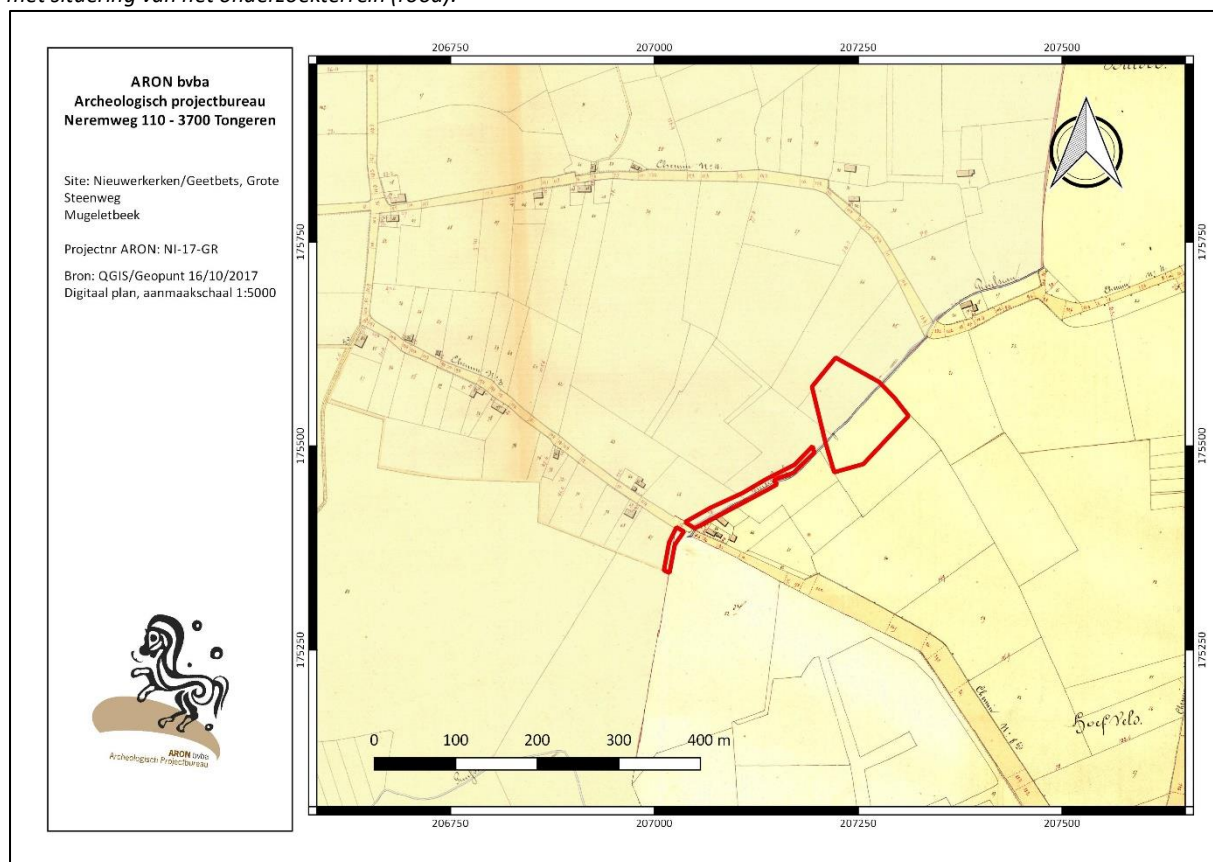
Op de topografische kaart van 1969 (Afb. 19) verschuift de loop van de beek ten zuiden van de Zavelkuil in noordelijke richting. Deze situatie blijft tot op vandaag de dag onveranderd.

Afb. 13: Detail uit de Villaretkaat (1745-1748) met situering van het onderzoekerrein (rood).

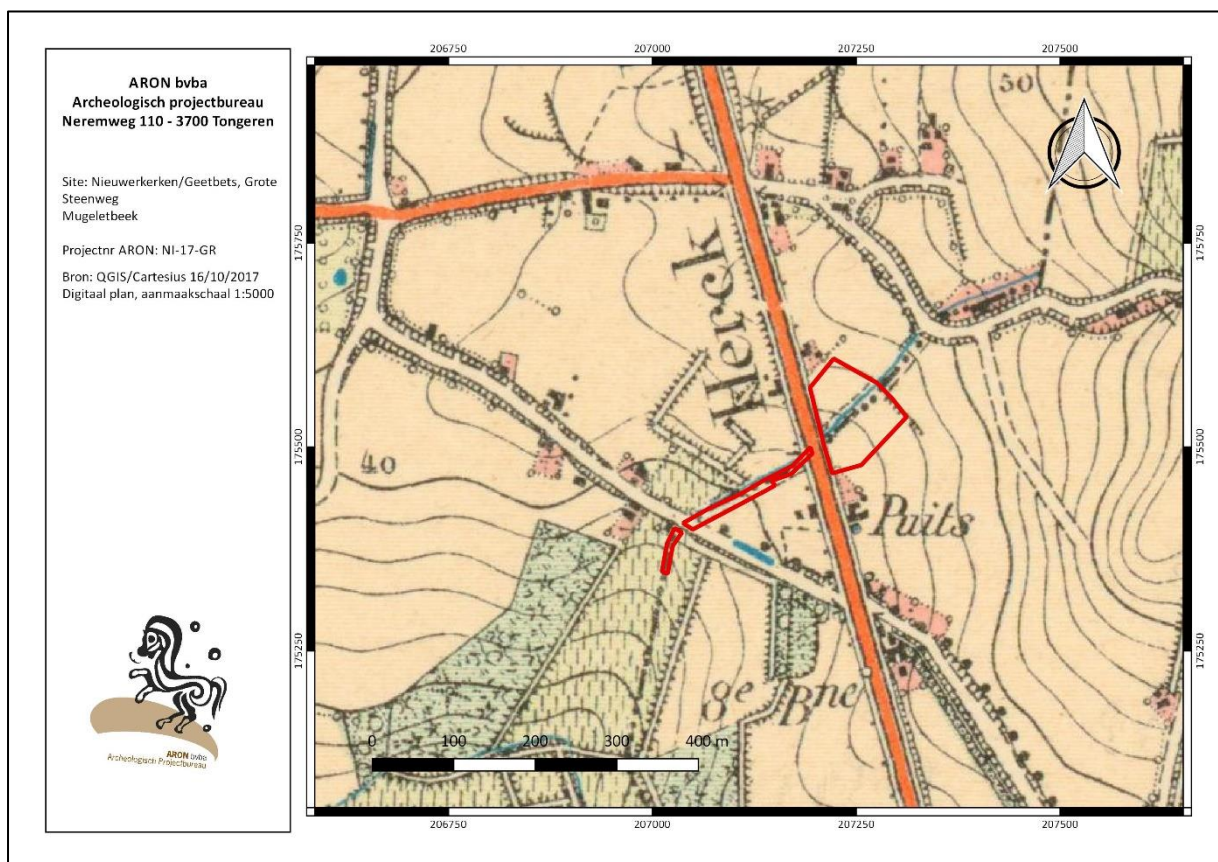
Afb. 14: Detail uit de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgesteld op initiatief van Graaf de Ferraris (1771-1778) met situering van het onderzoekerrein (rood).

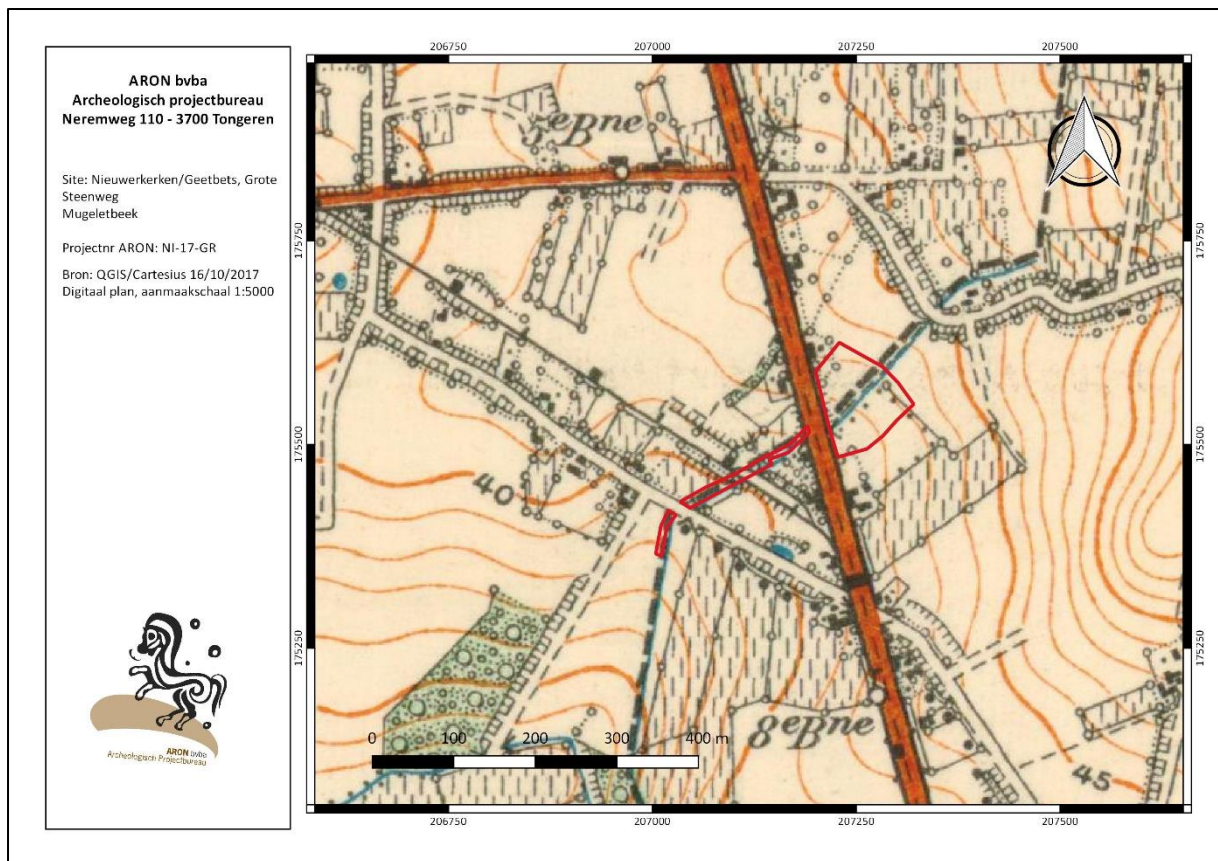
Afb. 15: Atlas van de Buurtwegen (ca. 1841) met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood).

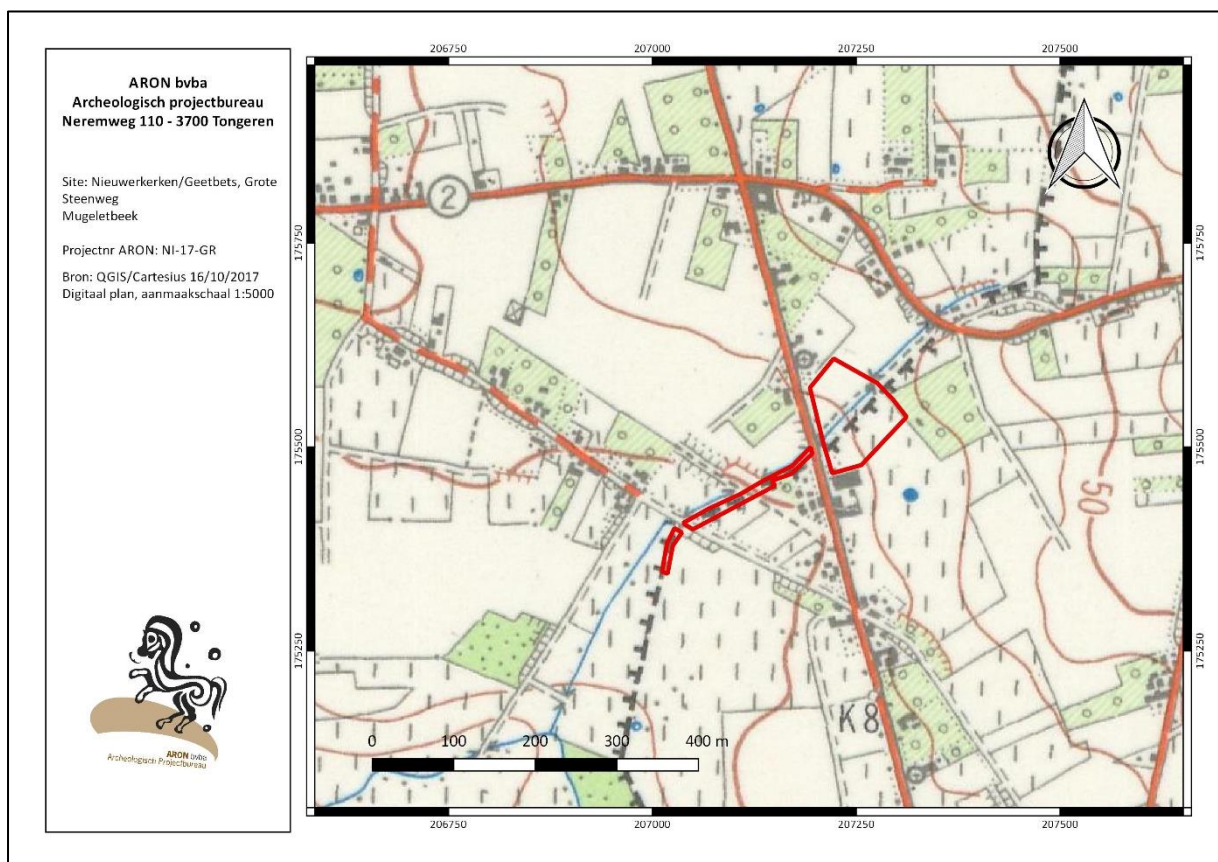
Afb. 16: Vandermaelenkaart (1846-1854) met aanduiding van het onderzoeksterrein (rood).

Afb. 17: Topografische kaart uit 1904 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood).

Afb. 18: Topografische kaart uit 1939 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood).

Afb. 19: Topografische kaart uit 1969 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood).

2.3 Eerder archeologisch onderzoek

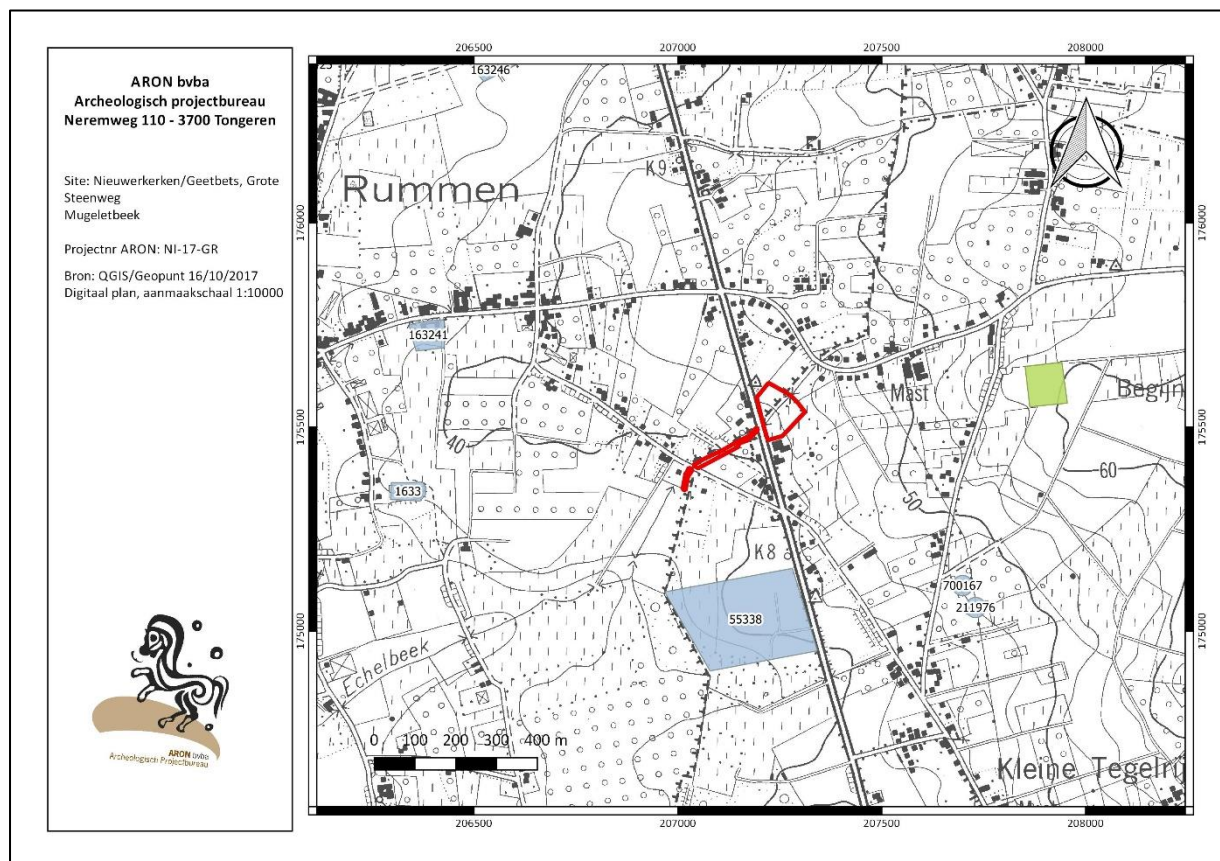
Op het onderzoeksterrein zelf werd tot op heden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de nabije en bredere omgeving zijn wel enkele CAI-locaties gekend (Afb. 20).

Ca. 230 m ten zuiden van het onderzoeksterrein werden ter hoogte van CAI 55338, gelegen op de iets hogere gronden tussen de Echelbeek en de Mugeletbeek, enkele neolithische vondsten aangetroffen. Meer informatie hierover ontbreekt evenwel.

575 m ten zuidoosten van het terrein werden bij een metaaldetectie een muntschat uit de 19de eeuw aangetroffen. Hierbij werden ca. 8000 koperen en enkele zilveren munten gerecupereerd (CAI 700167). Vlakbij leverde een metaalprospectie enkel munten uit de 18de eeuw en enkele niet nader te dateren voorwerpen op (CAI 211976).

730 m ten noordwesten van het terrein verwijst CAI 163241 naar de plaats van de verdwenen Schoonbeekhoeve, een site met walgracht die op de Ferrariskaart wordt aangeduid.

CAI 1633, 710 m ten westen, tenslotte, geeft de locatie aan van de kapel van Rummen met omliggend kerkhof.

Afb. 20: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van de omliggende vindplaatsen (lichtblauw), gebeurtenissen (groen) en het onderzoeksterrein (rood).

HET PROEFSLEUVENONDERZOEK

3.1 Bodemopbouw en gaafheid van het terrein

Er werden geen grootschalige verstoringen op het terrein van het toekomstige bufferbekken vastgesteld. Aan weerszijden van de beek kwamen wel recente drainagegreppels met een NNW-ZZO oriëntatie voor.

Er was enig verschil waar te nemen in de opbouw van de Ap-horizont aan beide zijden van de Mugeletbeek. Aan de zuidzijde van de beek was er sprake van een donker grijze zandlemige bouwvoor met een dikte van ca. 30-40 cm. Aan de noordzijde was de zandlemige bouwvoor eerder grijs van kleur met duidelijke roestsporen en een dikte van ca. 40-50 cm. Ter hoogte van **P2** en **6** (Afb. 25), beiden gelegen vlak ten noorden van de beek, werd onder deze bouwvoor nog een tweede Ap-horizont vastgesteld. Deze was bruin grijs tot grijs van kleur en bestond uit zandleem met enige houtskool- en roestspikkels erin. Deze is te relateren aan het uitbaggeren van de beek. Het betreft bijgevolg een ophogingshorizont die enkel aanwezig was op de oevers van de beek. Dit was tevens duidelijk zichtbaar in het reliëf van het terrein, dat duidelijk opgehoogd was ter hoogte van de beek. Ook in **P7**, aan de zuidzijde van de beek, was er sprake van een tweede Ap horizont, deze was eerder grijs tot geelgrijs van kleur en is eveneens als ophogingshorizont te interpreteren.

Over de zuidoostzijde van het terrein (**P1** (Afb. 22), **2**, **6**, **8-11** (Afb. 27)) was de bodemopbouw goed bewaard. Hier was er onder de Ap horizont(en) sprake van een lichtgrijze E-horizont waarin zich roestsporen aftekenden. Deze E-horizont, die 10 tot 20 cm dik was, ging over in een donkerbruine textuur B horizont waarin concentraties roest en mangaan werden vastgesteld. Deze was ca. 20 cm dik en kon tot op een diepte van 60-70 cm (**P1**, 7-11) tot 80-90 cm (**P2**, 6) onder het maaiveld vastgesteld worden. In **P7** (Afb. 26) was enkel de Bt-horizont duidelijk bewaard. Over de noordwestzijde van het terrein, waar de bouwvoor enigszins dikker was (ca. 40-50 cm) (**P3-5**) was er sprake van een minder goede bodembewaring. In deze profielen was de E-/Bt-horizont geheel afwezig.

In de ondergrond was er enige variatie waar te nemen. In **P1**, **3** (Afb. 23), **4**, **5** (Afb. 24) en **10** bestond de C-horizont uit lichtgeel lemig zand met gley. In **P1**, **3**, **4** en **10** werd onder deze quartaire afzetting het tertiaire substraat aangesneden op een diepte van ca. 80 cm. Dit substraat bestond uit oranje zand met grijze aders en roest. In **P8**, **9**, **10**, **11** werd er onder de E-/Bt-horizont onmiddellijk het tertiaire substraat aangesneden. Dit tertiaire substraat is vermoedelijk te benoemen als de *formatie van Boom*.

In **P2** en **6**, gelegen aan de beek, werd de C-horizont niet aangesneden aangezien de ondergrond er te nat was. Ter hoogte van deze proefputten lag de watertafel op ca. 80-90 cm onder het maaiveld. Waar het tertiaire substraat erg ondiep lag of het oppervlak dagzoomde was er sprake van een hogere waterstand. Dit is vermoedelijk te verklaren door de aanwezigheid van kleihoudende lagen in de ondergrond.

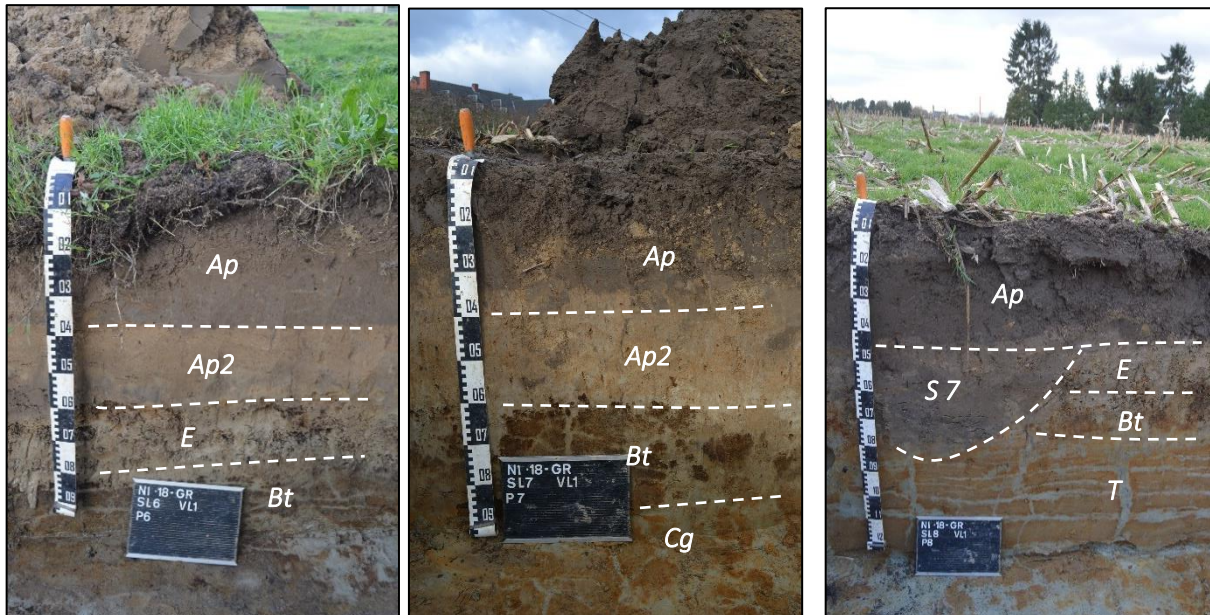
Volgens de bodemkaart wordt het onderzoeksterrein gekenmerkt door matige tot sterk gleyige zandleemgronden met sterk gevlekte textuur B-horizont (wLhc, Ldcz). Variante 'd..' wijst op gleyverschijnselen in de A horizont. Substraat 'w...' duidt aan dat een klei-zandsubstraat op geringe diepte (20-80 cm) aanwezig is (cfr. Formatie van Boom). Variante in het moedermateriaal '...z' duidt aan dat de sedimenten lichter worden in de diepte.

Bijgevolg is de informatie aangegeven op de bodemkaart (Afb. 11) grotendeels overeenkomstig met de vastgestelde bodemprofielen. Over de gehele zone ten zuiden van de beek was er sprake van een wLhc-bodem. Onder de bouwvoor werd namelijk een hydromorfe gedegradeerde grijsbruine podzolachtige bodem vastgesteld waarvan zowel E- als Bt-horizont bewaard waren. Het tertiaire substraat bevond zich op een diepte van ca. 40-80 cm onder het maaiveld.

Aan de overzijde van de beek was er enige afwijking ten opzichte van de vooropgestelde bodemprofiel. In tegenstelling tot de zuidzijde was de A horizont hier sterk roestig en enigszins dikker. Het bodemprofiel was enkel bewaard in **P2** en **6**. Over de gehele noordoostzijde was het bodemprofiel verstoord. In **P3** en **4** werd tevens het tertiaire substraat op een ondiep niveau (ca. 80 cm onder het maaiveld) aangesneden. Er zijn geen duidelijke indicaties dat de sedimenten lichter worden in de diepte aan de noordzijde van het terrein ('...z').

Afb. 22-24: De profielen 1, 3 en 5 met aanduiding van de horizonten (Bron: ARON bvba)

Afb. 25-27: De profielen 6, 7 en 8 met aanduiding van de horizonten (Bron: ARON bvba)

3.2 De archeologische sporen

Er werden acht sporen aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Het betreft drie greppels, drie natuurlijke sporen, één paalkuil en één kuil die vermoedelijk als houtskoolmeiler te interpreteren is.

De greppels (S5, 6 en 7) waren allen aan de zuidzijde van de beek gelegen. **S5** was NW-ZO georiënteerd en lag in het zuidwesten van het terrein (SL7-9). Het spoor was ca. 1 m breed en bestond uit een grijze tot donkergrijze zandleemvulling met houtskool- en roestbijmenging. **S6** (Afb. 28) was gelijkaardig qua vulling en afmetingen, maar was meer NNW-ZZO gericht. **S7** werd enkel aangesneden in PP8 (Afb. 27) en werd bijgevolg enkel in profiel geregistreerd. Ook hier was er sprake van een grijze tot donkergrijze zandleemvulling met roest en houtskool. In profiel was het spoor komvormig en ca. 40 cm diep. De overige greppels werden niet gecoupeerd, maar uit de bewaring in het vlak bleek dat deze ondiep bewaard waren. Zo bleek in SL 7 enkel de onderzijde bewaard aangezien de moederbodem reeds deels door het spoor zichtbaar was.

S7 bevond zich vlak naast en parallel aan de noordoostgrens van het onderzoeksterrein en is te interpreteren als een perceelgreppel. S6 liep eveneens parallel aan de noordoostelijke perceelgrens en kan bijgevolg gezien worden het restant van verdere landsindeling binnen de bestaande percelering. S5 volgt een andere oriëntatie. Mogelijk is deze greppel als een drainagegracht te interpreteren. De sporen bevonden zich onder de bouwvoor, maar doorsneden de E-/Bt-horizont.

Ten noorden van de beek werden er twee sporen geregistreerd die met zekerheid natuurlijk zijn (S2, 3). Beiden waren onregelmatig gevormd, hadden een vage aflijning en bestonden uit grijze zandleem met een erg kleine concentratie houtskool als bijmenging. **S2** (Afb. 29) was het grootste spoor en grofweg sikkelvormig. Dergelijk spoor is te interpreteren als een kuil die zich vormt bij het vallen van een grote boom. De wortels lossen in dergelijke gevallen voornamelijk aan één zijde waardoor een sikkelvorm ontstaat. S3 (Afb. 30) kon daarentegen niet verder geïnterpreteerd worden, maar kan op basis van de grote gelijkenissen qua kleur en textuur eveneens als natuurlijk benoemd worden.

Ook ten zuiden van de beek, in SL10, werd een natuurlijk spoor (**S8**) vastgesteld. Deze bestond uit grijze tot donkergrijze zandleemvlekken zonder bijmenging en was ovaal van vorm. Er was enige overeenkomst tussen de kleur en textuur van het spoor en dat van de bouwvoor.

Afb. 28: S6 in SL7 met aanduiding van het spoor (Bron: ARON bvba)

Afb. 29-30: S 2 (KV1) en 3 (SL5) met aanduiding van het spoor.

In SL6 werd een paalkuil aangetroffen (**S4**). Deze was rond van vorm met een doorsnede van ca. 40 cm en met een donkergrijze zandleemvulling met houtskoolspikkels. Het spoor was slechts 50 cm diep. Het betreft vermoedelijk het restant van een weideafspanning.

Ten slotte werd er één kuil geregistreerd, net ten noorden van de beek. De kuil, **S1** in SL2 (*Afb. 31*), was een grijs tot donkergrijs rechthoekig spoor met een houtskoolrijke vulling waarin ook houtresten bewaard waren. Het spoor was sterk gebioturbeerd. Bij de latere werfbegeleiding bleek dat het spoor onregelmatig gevormd was en ondiep bewaard (ca. 10-15 cm). De aard en oorsprong van de kuil blijven onduidelijk, ook omdat het spoor geen vondstmateriaal heeft opgeleverd. Het betreft vermoedelijk een houtskoolmeiler, een constructie voor de productie van houtskool. Mogelijk dateert het spoor uit de periode dat het onderzoeksgebied bebost (cf. de Villaretkaart; *Afb. 13*) was en is het te zien als een restant van het beheer en exploitatie van dit bos.

Afb. 31: S1 in SL2 (Bron: ARON bvba).

Afb. 32: coupe op S1 tijdens de werfbegeleiding

De sporen waren bijgevolg erg verspreid over het terrein en waren gezien de afwezigheid van vondstmateriaal of structuren niet te relateren aan specifieke nederzettingvormen. De sporen zijn enerzijds te interpreteren als restanten van historische landsindeling en anderzijds als het restant van lokale exploitatie (houtskoolmeiler).

3.3 De archeologische vondsten

Er werden geen vondsten aangetroffen tijdens het onderzoek.

CONCLUSIE

Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?

Er werden in het totaal elf profielen geregistreerd. Aan weerszijden van de beek werd een Ap-horizont van 30-40 cm (zuid) tot 40-50 cm (noord) aangetroffen. Op de oevers werd onder deze bouwvoor nog een tweede Ap-horizont vastgesteld die te relateren is aan het uitbaggeren van de beek.

Over de gehele zone ten zuiden van de Mugeletbeek werd onder de bouwvoor (ca. 30-40 cm) een hydromorfe gedegradeerde podzolachtige bodem vastgesteld waarin zowel E- als Bt-horizont bewaard waren. Deze bereikte een diepte van ca. 60 cm onder het maaiveld. In P7 was enkel de Bt-horizont bewaard. Ten noorden van de Mugeletbeek was de bodemopbouw enkel ter hoogte van de beek (P2 en 6) bewaard. In de overige profielen (P3-5) werd onmiddellijk onder de bouwvoor de C-horizont vastgesteld.

In de ondergrond was er enige variatie waar te nemen. Over de lager gelegen delen van het terrein was onder de E-/Bt-horizont een C-horizont uit lichtgeel lemig zand met gley vastgesteld. Over de hoger gelegen deel van het terrein werd onder deze quartaire afzetting het tertiaire substraat aangesneden op een diepte van ca. 80 cm. Dit substraat bestond uit oranje zand met grijze aders en roest. In P8, 9, 10, 11 werd er onder de E-/Bt-horizont onmiddellijk het tertiaire substraat aangesneden. Dit tertiaire substraat is vermoedelijk te benoemen als de *formatie van Boom*.

Waar het tertiaire substraat erg ondiep lag of het oppervlak dagzoomde was er sprake van een hogere waterstand. Dit is vermoedelijk te verklaren door de aanwezigheid van kleihoudende lagen in de ondergrond.

Waarom kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?

Het bodemprofiel was enkel slecht bewaard aan de noordwestzijde van het onderzoeksgebied. Dit is te wijten aan latere bodembewerking. De bouwvoor was hier tevens dikker (ca. 40-50 cm) dan aan de zuidoostzijde (ca. 30-40 cm).

In hoeverre is de bodemopbouw intact?

Aan de zuidzijde van de beek was de bodemopbouw intact. Aan de noordzijde was deze deels aangetast (E- en Bt-horizont niet meer bewaard) door latere bodembewerking.

Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?

Er werden geen begraven bodems vastgesteld.

Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.

Er werden acht sporen geregistreerd. Drie hiervan waren op basis van vorm en vulling te interpreteren als natuurlijk (S2, 3 en 8). De antropogene sporen zijn te interpreteren als een kuil (S1), een paalkuil (S4) en greppels (S5, 6 en 7). De kuil betreft vermoedelijk een houtskoolmeiler. In de sporen werd geen vondstmateriaal aangetroffen.

Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?

Drie sporen waren op basis van vorm en vulling te interpreteren als natuurlijk (S2, 3 en 8). De overige sporen hadden een antropogene oorsprong.

Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

De paalkuil S4 en de greppels S5 en 6 waren ondiep bewaard. S1 was tevens sterk gebioturbeerd. De overige sporen waren goed bewaard.

Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

Hier werden geen indicaties voor aangetroffen.

Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Aangezien er geen vondstmateriaal werd aangetroffen is het onduidelijk of de sporen tot dezelfde periode behoren.

Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?

De sporen werden verspreid over het terrein aangetroffen. De kuil, paalkuil en greppels hadden nauwelijks bijmenging en geen vondstmateriaal. Bijgevolg zijn de sporen waarschijnlijk enerzijds te interpreteren als restanten van historische landsindeling en anderzijds als het restant van lokale exploitatie (houtschoolmeiler).

Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?

Er werden drie greppels aangetroffen. Twee hiervan lopen parallel met de noordoostelijke perceelgrens. De overige kon niet in verband gebracht worden met de gekende percelering. De aangetroffen paalkuil is niet te relateren aan een nederzetting, maar staat in verband met de afbakening van het weiland.

Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?

Er zijn geen indicaties voor funeraire contexten.

Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?

De sporen kunnen niet gerelateerd worden aan nabijgelegen vindplaatsen.

Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?

De sporen bevinden zich onder bouwvoor, maar doorsnijden de E-/Bt-horizont.

Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?

Het terrein bevindt zich aan de Mugeletbeek en bestaat uit natte tot erg natte gronden. Op heden is het terrein in gebruik als weiland en akkergrond. Omwille van de natte ondergrond vertonen de bodemprofielen sterke gleyverschijnselen en was er sprake van een erg hoge watertafel.

Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

De oorspronkelijke bodemopbouw was enkel in de noordwestzijde van het terrein slecht bewaard. Desondanks werden hier nog sporen vastgesteld.

Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?

Zoals eerder al aangehaald werden de acht sporen verspreid over het terrein aangetroffen. Hiervan zijn er drie als natuurlijk te benoemen, vier anderen (greppels en paalkuil) zijn te relateren aan historische landindeling. Eén kuil is als houtschoolmeiler te interpreteren.

Het gebrek aan vondstmateriaal maakt dat de sporen erg moeilijk in de tijd te plaatsen zijn. Op de vroegste kaarten was het terrein in gebruik als bos. Het is mogelijk dat de natuurlijke sporen uit deze periode dateren. Ook de houtschoolmeiler zou uit deze periode kunnen dateren.

Nadien werd het terrein gebruikt als weiland of akker. Twee van de aangetroffen perceelgreppels kunnen aan dit landgebruik gerelateerd worden. Ook de paalkuil is vermoedelijk te relateren aan de afbakening van een weiland.

Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

De sporen waren goed bewaard.

Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

De waarde van de vindplaats is zeer beperkt. Ondanks onzekerheden met betrekking tot de datering zijn er geen indicaties dat de aangetroffen sporen archeologisch waardevol zijn en een potentieel tot kennisvermeerdering inhouden.

Zoals eerder aangehaald zijn de meeste sporen duidelijk te relateren aan natuurlijke processen enerzijds en landindeling en exploitatie (de houtskoolmeiler) anderzijds. Het is duidelijk dat er geen sprake is van nederzettingsactiviteiten of begraving. Bijgevolg kan geconcludeerd worden dat verder onderzoek niet noodzakelijk is.

Onderstaande onderzoeksvragen zijn dan ook niet van toepassing:

- *Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?*
- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:*
 1. *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*
 2. *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?*
- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*
- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt voor het onderzoeksgebied geen vervolgonderzoek geadviseerd. De aangetroffen sporen zijn archeologisch weinig waardevol en bieden dan ook geen potentieel op verdere kenniswinst.

Bovenstaande aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegd gezag zijnde de afdeling Onroerend Erfgoed Vlaanderen van het Agentschap Ruimtelijke Ordening. Een definitieve beslissing tot het al of niet uitvoeren van een vervolgonderzoek ligt dan ook bij dit bevoegd gezag.

BIBLIOGRAFIE

BAEYENS L. (1963) *Toelichtingen bij de bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Rummen 91E*, Brussel.

DE GEYTER G. (RED.) (2001) *Toelichtingen bij de geologische kaart van België. Vlaams Gewest. Kaartblad 33 Sint-Truiden*, Leuven.

GOOSENS E. (RED.) (sd) *Toelichting bij de Quartair Geologische Kaart. Kaartblad 33 Sint-Truiden*, Leuven.

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

Websites:

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120967>

<http://www.geetbets.be/website/3-www/7-www.html>

dov.vlaanderen.be

klip.agiv.be

<http://cai.onroerenderfgoed.be>

<https://geo.onroerenderfgoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

www.cartesius.be

www.geopunt.be

BIJLAGEN

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

Bijlage 3: Periodetabel

Bijlage 4: Fotolijst

Bijlage 5: Sporenlijst

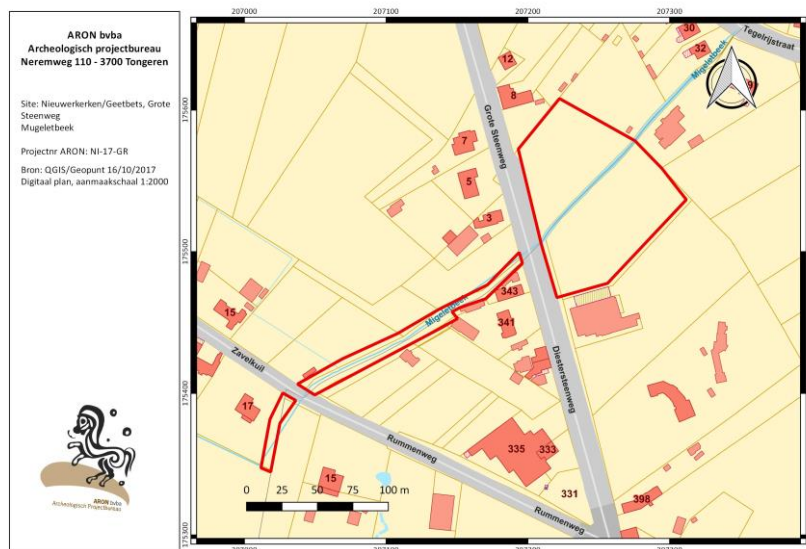
Bijlage 6: Overzichtsplan proefsleuvenonderzoek

Bijlage 7: Detailplannen proefsleuvenonderzoek

Bijlage 8: Profiel- en coupetekeningen

Bijlage 9: Vergunningen

Projectcode:	NI-17-GR
Vindplaatsnaam	Nieuwerkerken, Grote Steenweg, Mugeletbeek
Opdrachtgever:	Watering van Sint-Truiden Breendonkstraat 3, 3800 - St.-Truiden
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend Erfgoed
Uitvoerder:	ARON bvba
Vergunninghouder:	Joris Steegmans
Dossiernummer vergunning:	2017/178
Begin vergunning:	16 oktober 2017
Einde vergunning:	Einder der werken
Aard van het onderzoek:	Proefsleuvenonderzoek
Begindatum onderzoek:	18/1/2018
Einddatum onderzoek:	18/1/2018
Provincie:	Limburg, Vlaams-Brabant
Gemeente:	Nieuwerkerken, Geetbets
Deelgemeente:	/
Adres:	Grote Steenweg, Rummenweg
Kadastrale gegevens:	- Nieuwerkerken, Afdeling 1, Sectie A, Percelen : 138e, 139h,139i,143f,143k; Afdeling 1, Sectie C, Perce(e)l(en): 1c, 1d - Geetbets, Afdeling 2, Sectie C, Perce(e)l(en): 295/02, 295c, 273e, 273m, 273n, 296x, 307m; Afdeling 2, Sectie D, Perce(e)l(en): 3b, 4a
Coördinaten:	X: 207240 m Y: 175541 m
Totale oppervlakte:	0,98 ha
Te onderzoeken:	1247 m ²
Onderzochte oppervlakte:	1244 m ² (ca. 12,7 %)
Bodem:	wLhc, Ldcz
Archeologisch depot:	ARON bvba, Neremweg 110, 3700 Tongeren
	D/2018/12.651/19

Afb: GRB kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt/QGIS).

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Nieuwerkerken, Grote Steenweg, (Mugeletbeek)
Omschrijving van de archeologische verwachtingen:	Het projectgebied is ca. 2,5 ha groot, waarvan een gedeelte de aanpassing van de beek zelf bevat en het andere gedeelte de aanleg van een bufferzone. De bufferzone wordt gekenmerkt door de bodemseries Ldcz en wLhc. Volgens het digitaal hoogtemodel is deze zone ook het meest hoog gelegen. Ten zuiden van het projectgebied in de vallei is de archeologische vondstlocatie CAI 55338 aanwezig (neolithicum).
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied:	<ul style="list-style-type: none"> - Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding? - Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? - In hoeverre is de bodemopbouw intact?

	<ul style="list-style-type: none"> -Is er sprake van een of meerdere begraven bodems? - Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving. - Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? - Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren? - Behoren de sporen tot één of meerdere periodes? - Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie? - Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting? - Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? <p>Zo ja;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden? - Wat is de omvang? - Komen er oversnijdingen voor? - Wat is het, geschatte, aantal individuen? <ul style="list-style-type: none"> - Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen? - Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen? - Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)? - Is er eenbodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet? - Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? - Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats? - Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats? - Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen? - Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)? - Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven: <ul style="list-style-type: none"> 1. Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek? 2. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek? - Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant? - Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
Geplande werkzaamheden:	Op het terrein zal een overstromingszone aangelegd worden.
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezels	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
IJzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

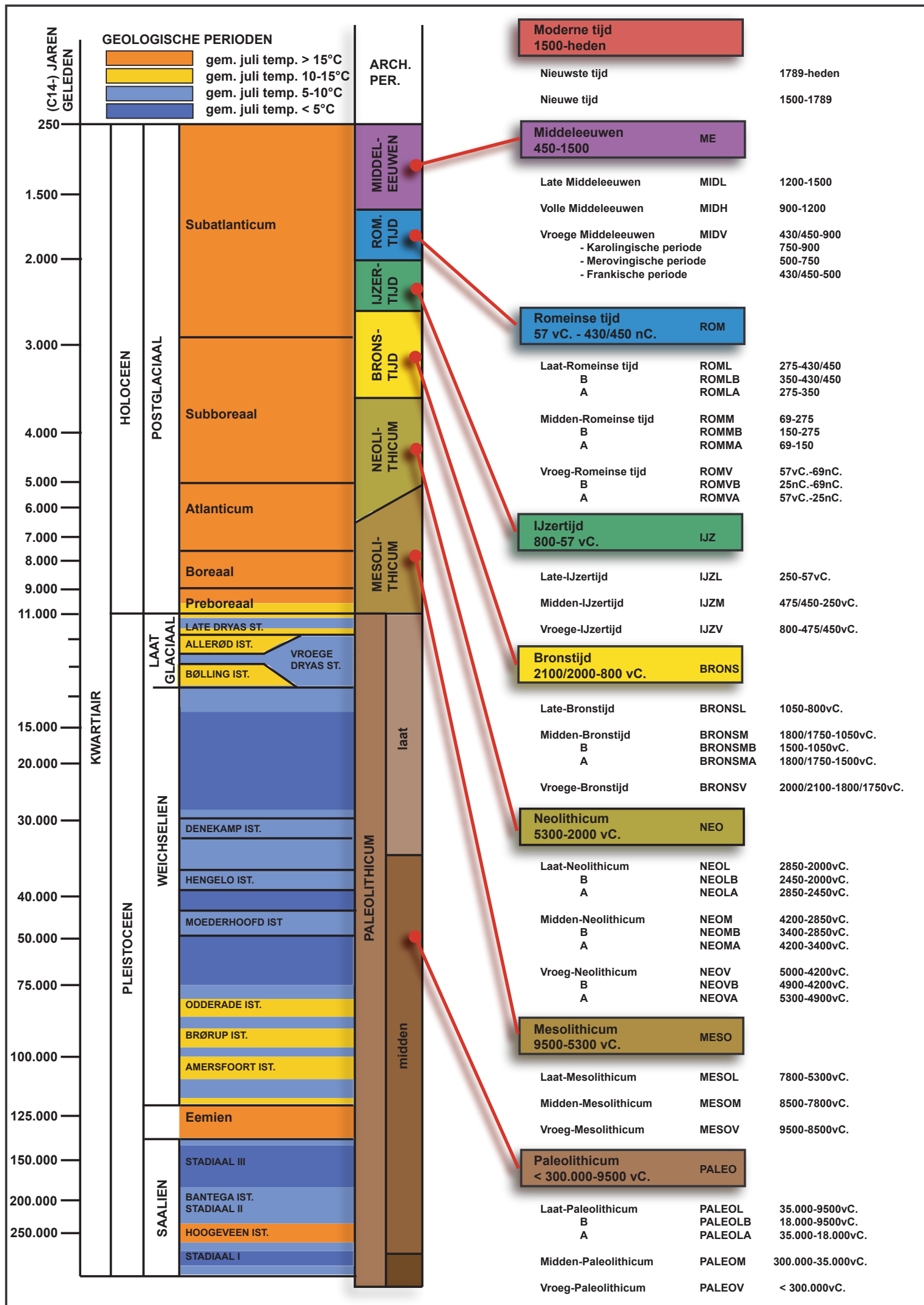
Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	ME
Mortel	MO
Organisch	OR
Pleisterwerk	PL
Terracotta	TC
Steen	ST

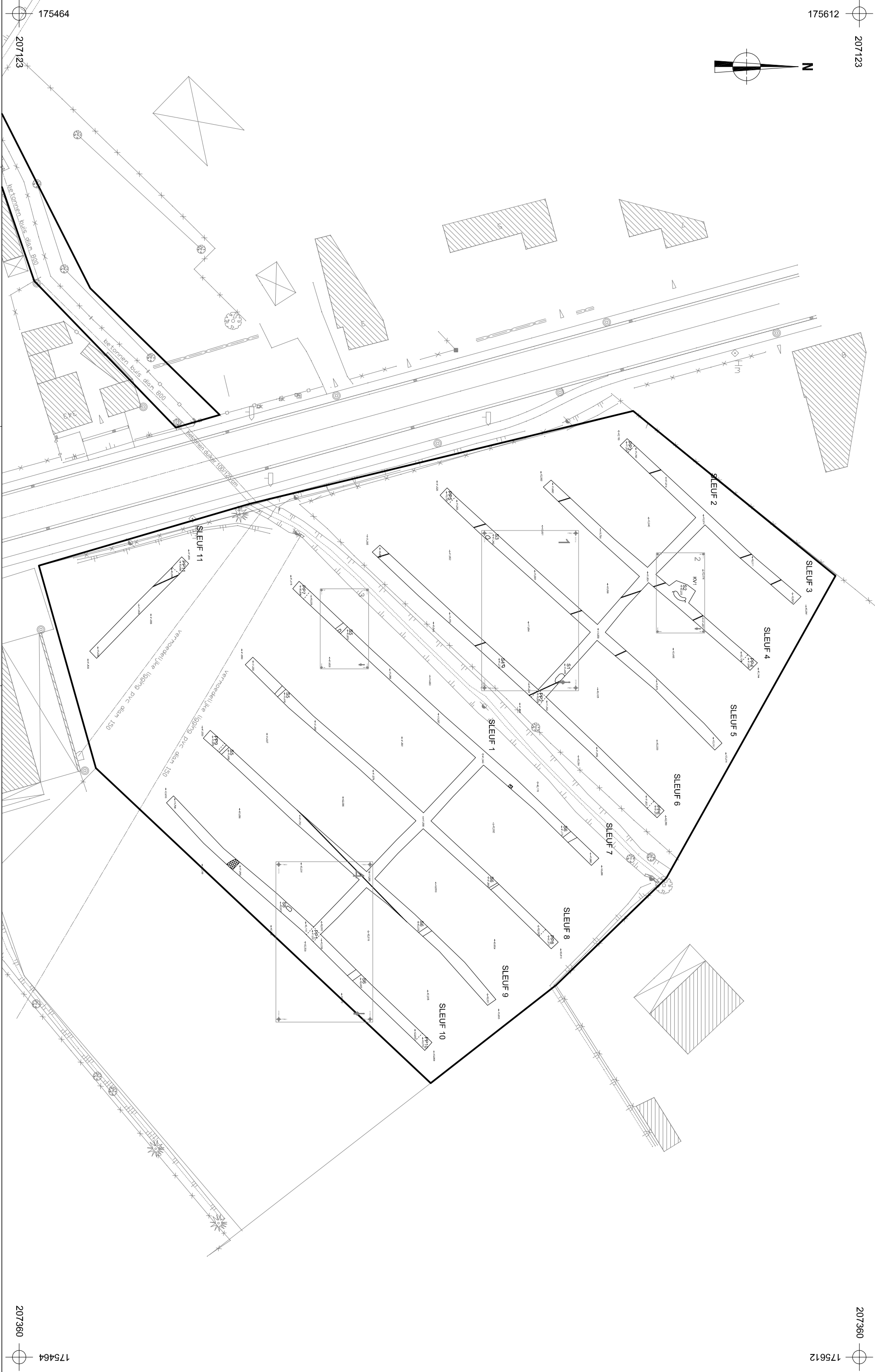
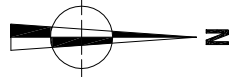
Aardewerk:

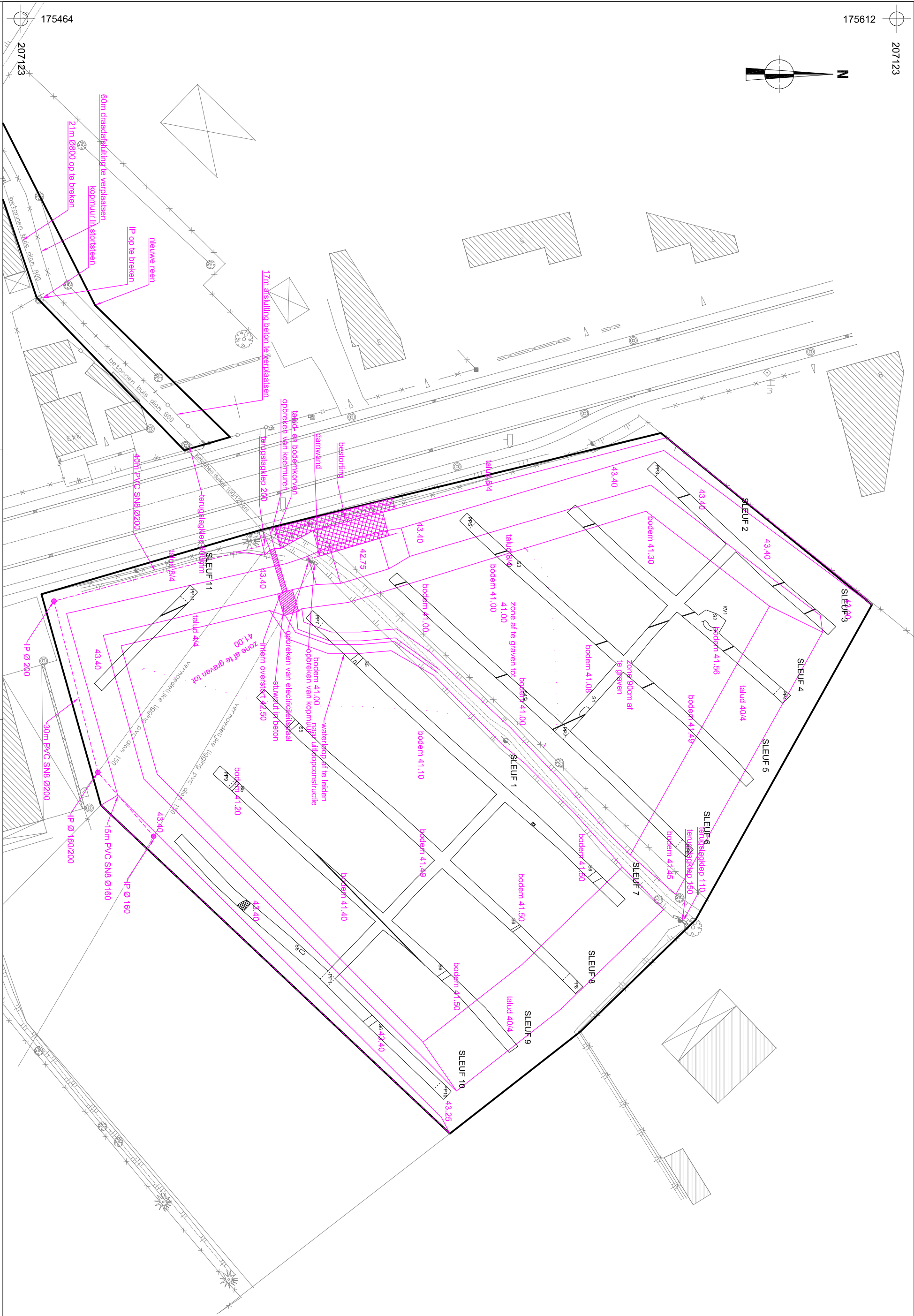
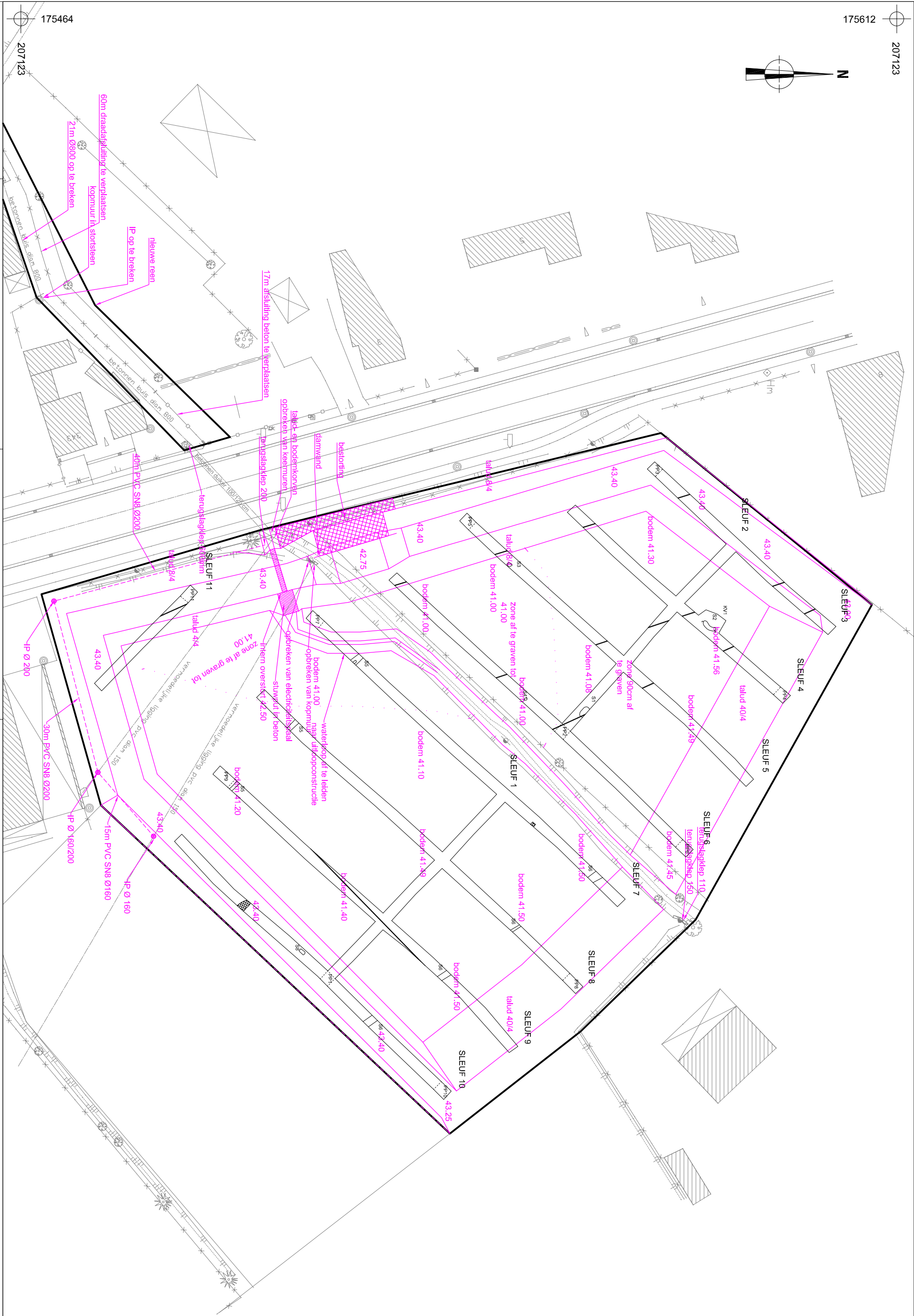
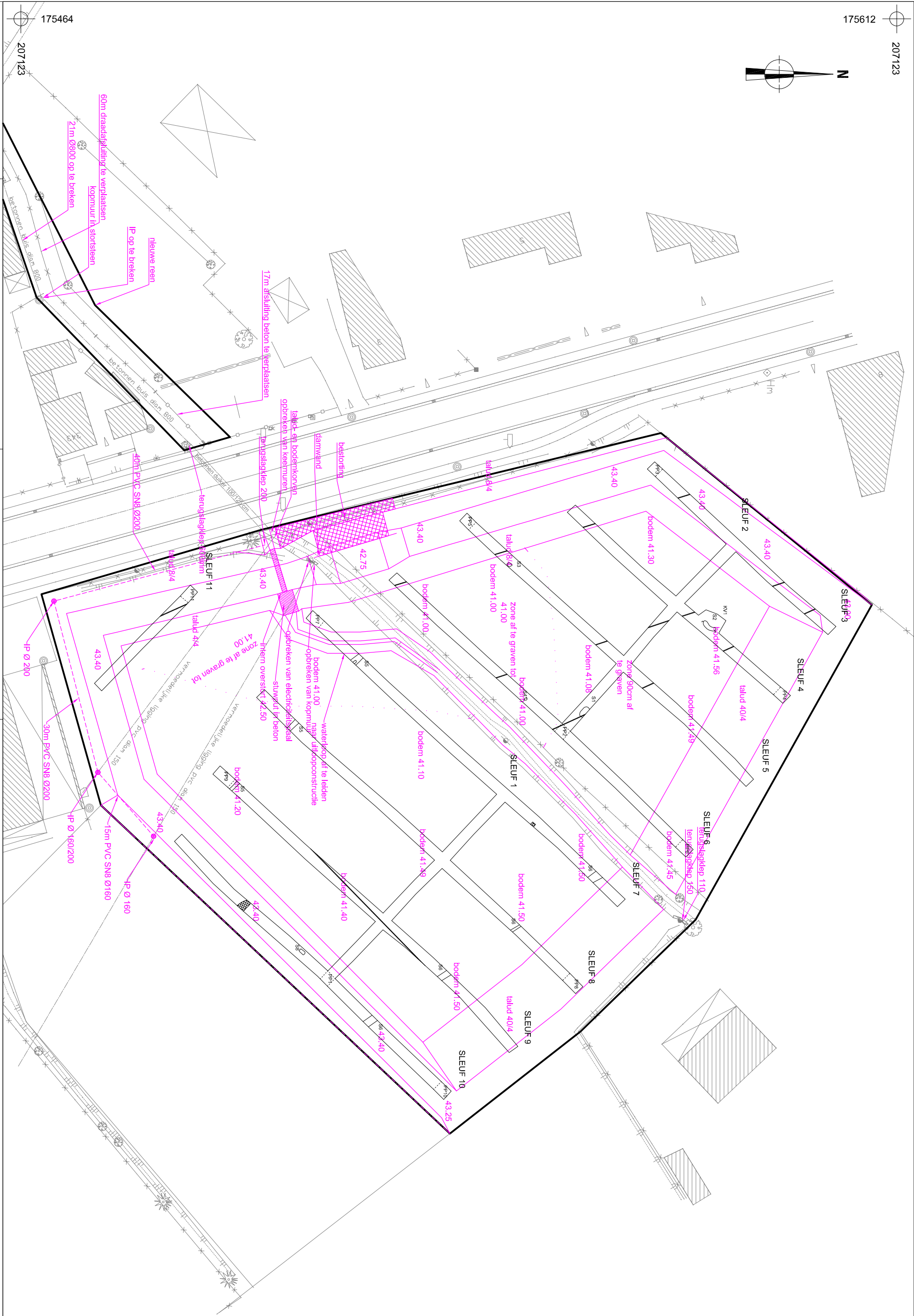
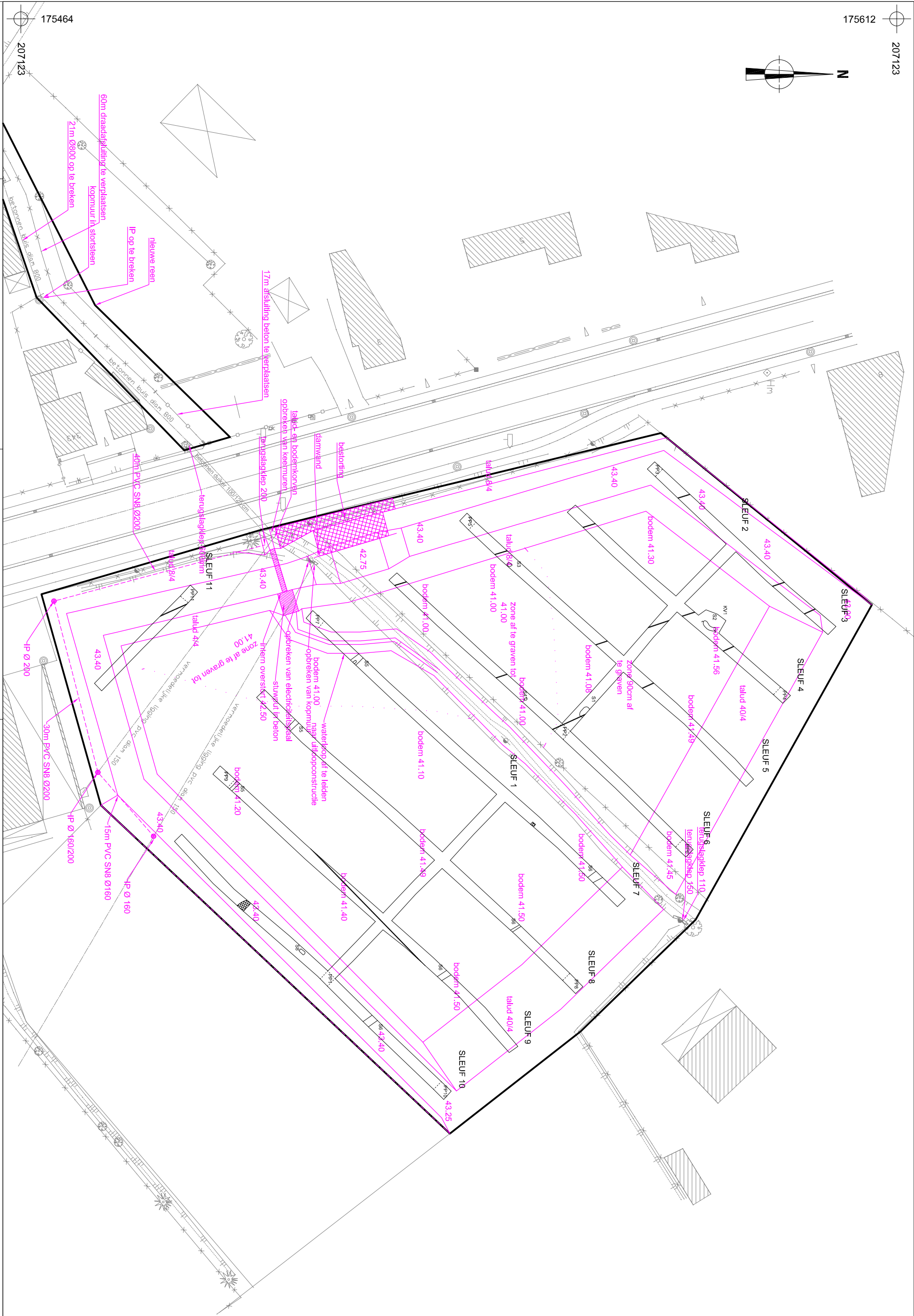
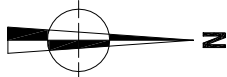
Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAAS-TG1
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL-TG3
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Lowlands (ROM)	LOW
Witbakkend (MIDP)	WIT

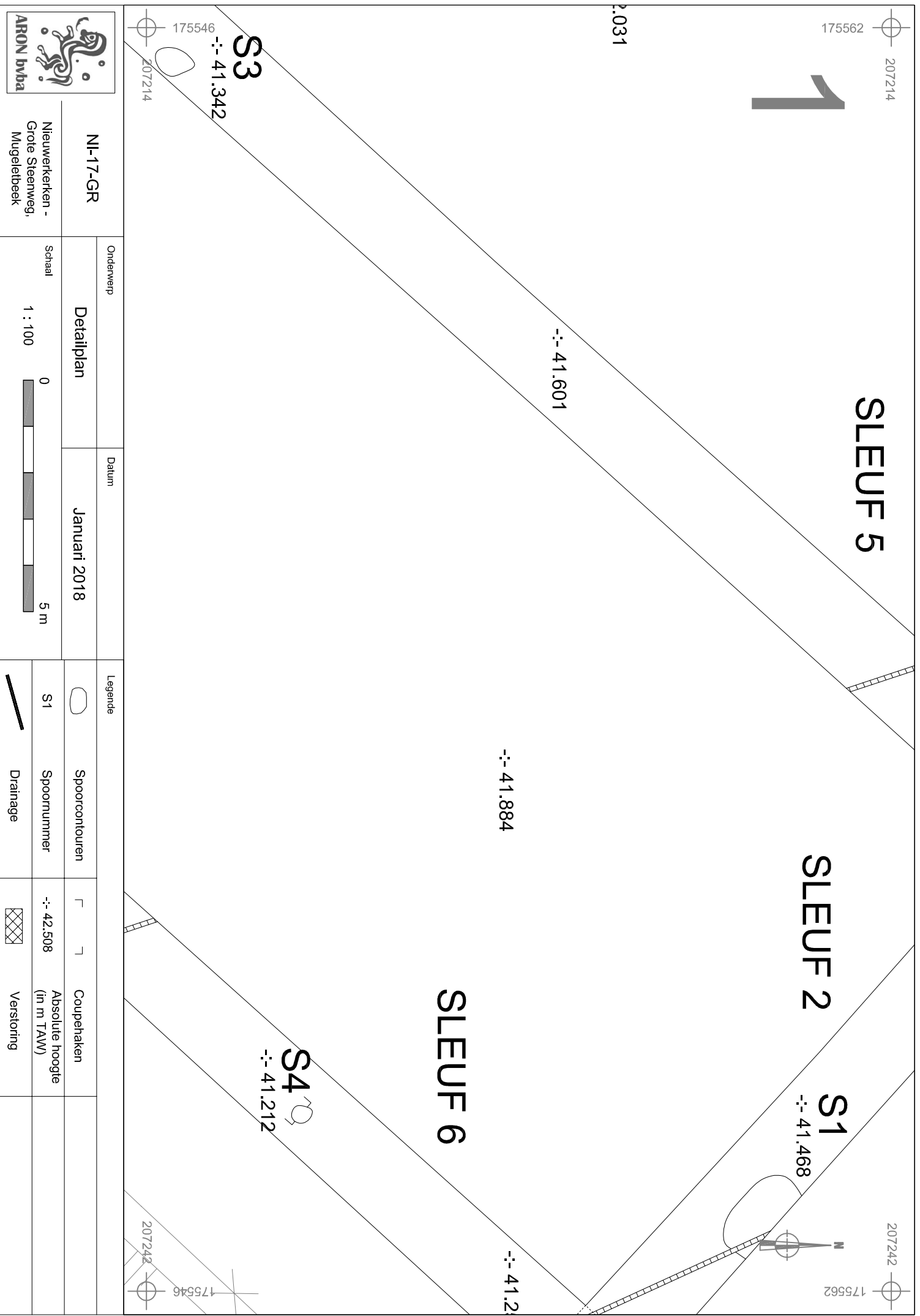

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
0001-0003	Profiel	SL7	5	/	NW	/
0004-0006	Overzicht	SL7	/	/	NO	/
0007	Werkfoto	SL7	/	Verstoring	/	/
0010-0012	Detail	SL7	6	/	NW	/
0013-0015	Profiel	SL7	6	/	NW	/
0016-0019	Overzicht	SL7	/	/	NW	/
0023-0026	Profiel	SL8	/	P8	NW	/
0027-0033	Overzicht	SL8	/	/	ZW	/
0037-0042	Overzicht	SL9	/	/	NO	/
0043-0048	Overzicht	SL10	/	/	ZW	/
0049-0051	Detail	SL10	/	/	ZO	/
0052-0054	Overzicht	SL10	/	/	ZW	/
0059-0061	Overzicht	SL11	/	/	ZO	/
0062-0064	Coupe	KV1	2	/	ZO	Nummer fotobordje fout
0065-0067	Coupe	SL6	4	/	ZW	/
1892	Werkfoto	SL1	/	zicht op de hoge waterstand	/	/
1893-1898	Overzicht	SL1	/	/	NW	/
1902-1904	Detail	SL2	1	/	ZW	/
1905-1907	Profiel	SL2	1	/	ZW	/
1908	Werkfoto	SL2	/	Hoge waterstand	/	/
1909-1910	Werkfoto	SL2	1	ingekrast	ZW	/
1912-1914	Overzicht	SL2	/	/	NW	/
1915	Werkfoto	SL2	/	hoge waterstand ZO zijde sleuf	NW	/
1916-1920	Overzicht	SL2	/	/	NW	/
1925-1930	Overzicht	SL3	/	/	NO	/
1935-1937	Detail	SL4	2	/	ZO	/
1938-1940	Profiel	SL4	2	/	ZO	/
1941-1943	Overzicht	SL4	/	/	ZW	/
1944-1946	Overzicht	SL4	/	/	NO	/
1950-1952	Detail	SL5	3	/	NW	/
1953-1955	Overzicht	SL5	/	/	NO	/
1956-1959	Overzicht	SL5	/	/	ZW	/
1960-1963	Overzicht	KV1	/	/	NW	/
1964-1968	Overzicht	KV1	2	/	ZO	/
1972-1974	Overzicht	SL6	/	/	ZW	/
1975-1977	Detail	SL6	/	/	NO	/
1978-1980	Overzicht	SL6	/	/	ZW	/
1984-1987	Detail	SL7	/	/	NW	/

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
1	0	SL2	1	Nee	kuil?	/	Onregelmatig	1,8 x 0,9 (min) x ?	DOGR	ZaLe + Hk (w), bewaarde houtresten (m)	/	INDET	INDET	/	Erg natte ondergrond
2	0	SL4	1	Ja	Natuurlijk	/	Onregelmatig	2,5 x 0,6 x 0,1	GR/DOGR/LIGEGR	ZaLe + Hk (w)	/	INDET	INDET	/	/
3	0	SL5	1	Nee	Natuurlijk	/	Onregelmatig	0,8 x 0,6 x ?	DOGR/GR	ZaLe + Hk (w)	/	INDET	INDET	/	/
4	0	SL6	1	Ja	Paalkuil	/	Rond	0,4 diameter x 0,05	DOGR/BRGR	ZaLe + Roe (v)	/	INDET	INDET	/	Erg natte ondergrond
5	0	SL7-8	1	Nee	Greppel	/	Langwerpig	31 (min) x 1,1 x ?	GR/DOGR	zaLe + Hk (w)	NW-ZO	INDET	INDET	/	/
6	0	SL7-8	1	Nee	Greppel	/	Langwerpig	46 (min) x 1,3 x ?	GR/DOGR	ZaLe + Hk (w), Roe (w)	N-Z	INDET	INDET	/	/
7	0	SL8	1	Ja	Greppel	Enkel in P8	Langwerpig	? X 1 x 0,4	GR	ZaLe + Hk (w), BaSt (w)	?	INDET	INDET	/	/
8	0	SL10	1	Nee	Natuurlijk	/	Ovaal	1,0 x 0,5 x ?	GR/DOGR	ZaLe	O-W	INDET	INDET	/	/

-:- 42.474

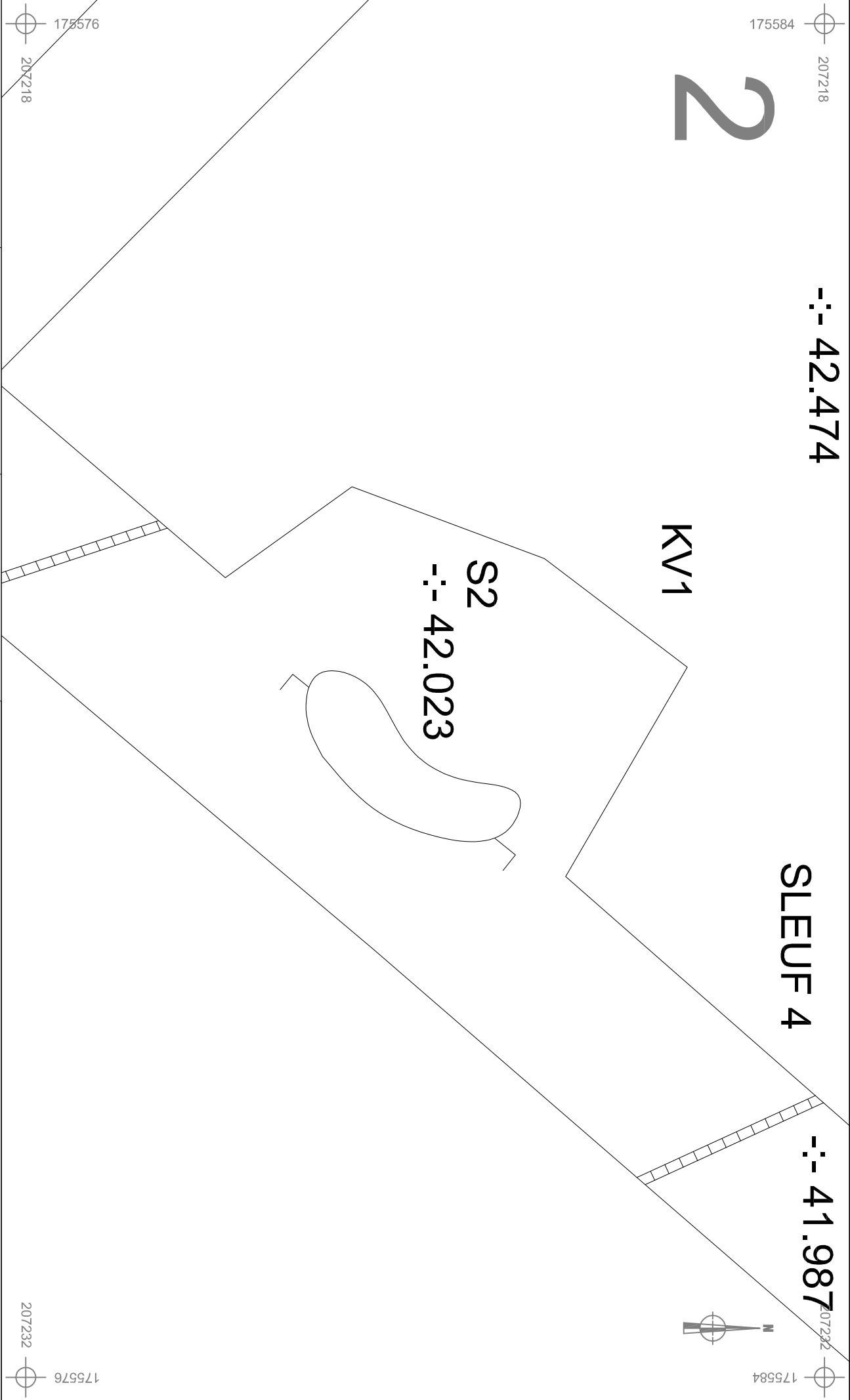
SLEUF 4

-:- 41.987

2

KV1

S2
-:- 42.023

175584

207218

175584

207232

175576

207218

175576

207232

NI-17-GR

Onderwerp

Detailplan

Datum

Januari 2018

Legende

Spoorcontouren

Coupehaken

S1

-:- 42.508

Absolute hoogte
(in m TAW)

Drainage

Verstoring

Nieuwerkerken -
Grote Steenweg,
Mugelbeek

Schaal

1 : 50

0

2,5 m

3

SLEUF 7

S5
-:- 40.933

-:- 41.606

NI-17-GR

Onderwerp

Datum

Nieuwerkerken -
Grote Steenweg,
Mugelbeek

Schaal

1 : 50

0

2,5 m

Legende

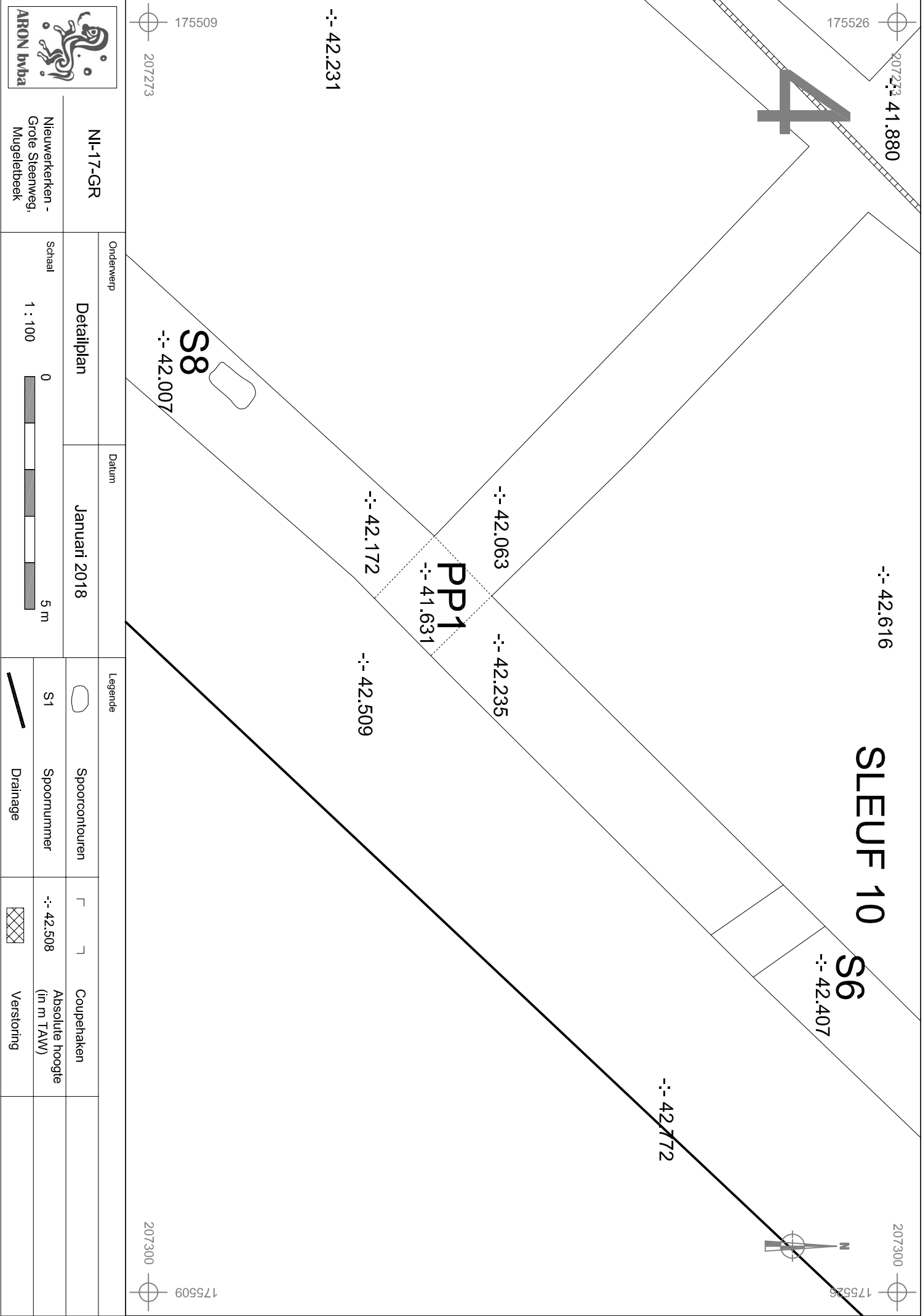
Spoortcontouren

Coupetaken

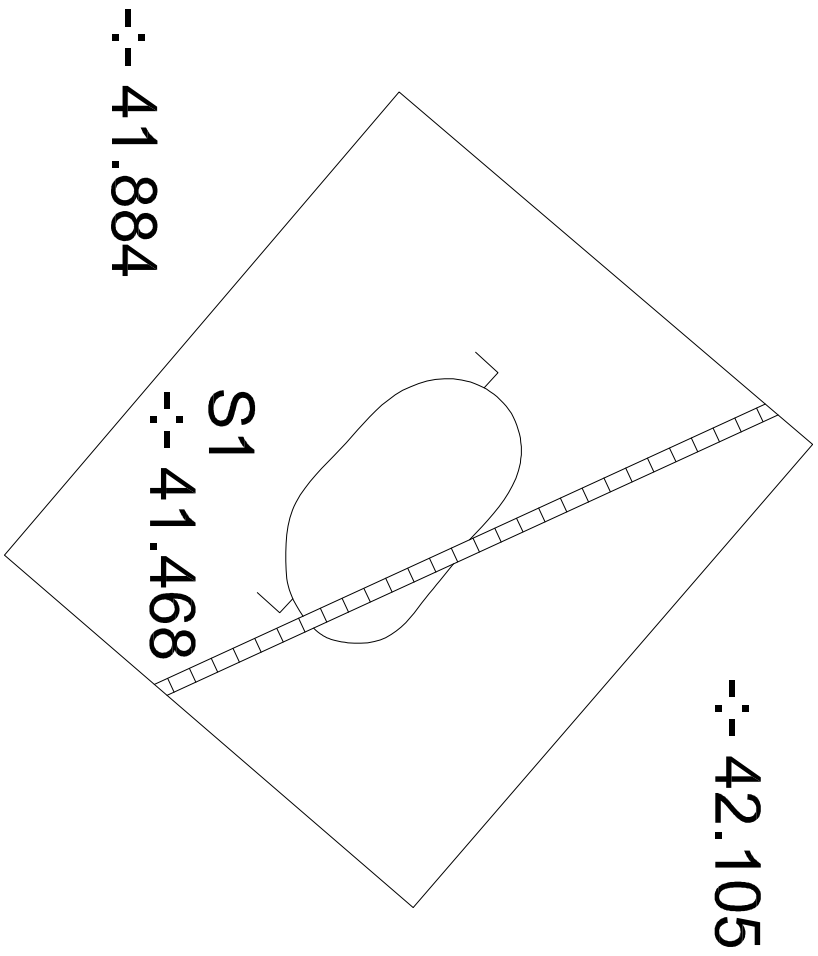
Drainage

Absolute hoogte
(in m TAW)

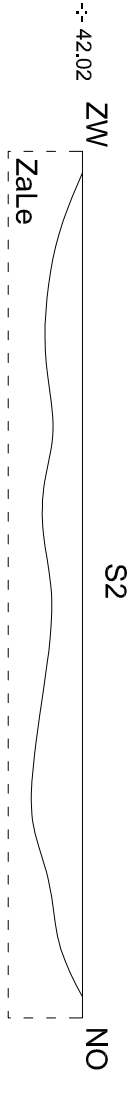
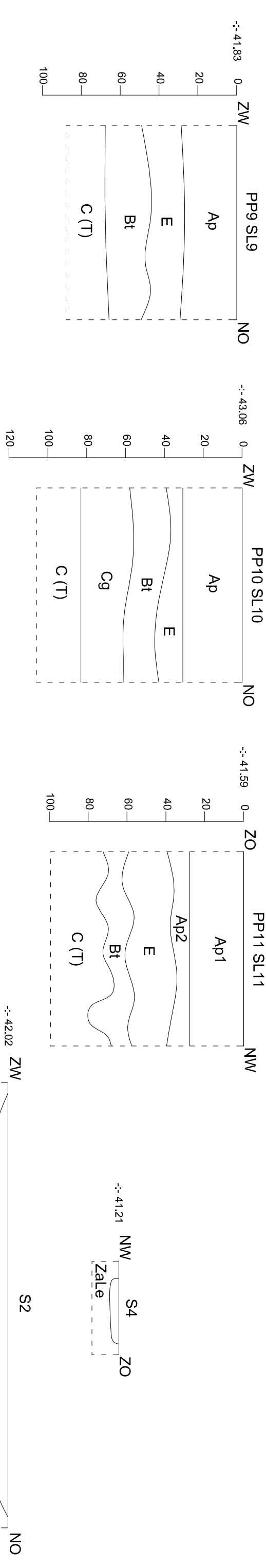
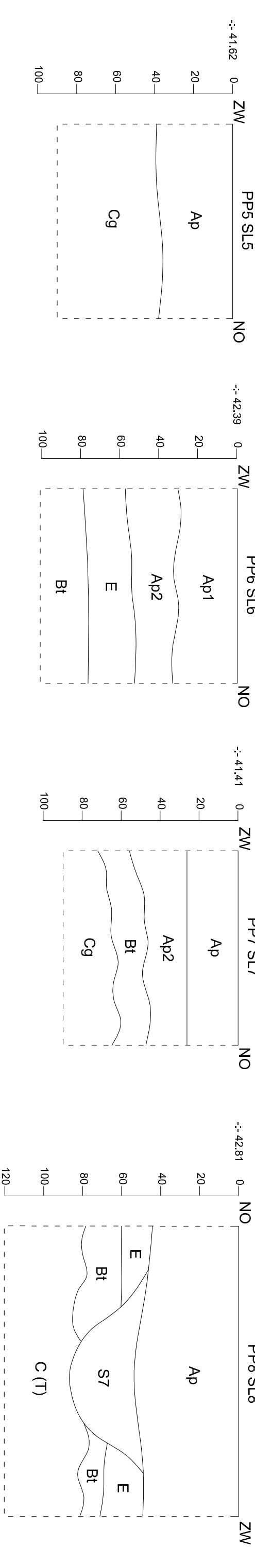
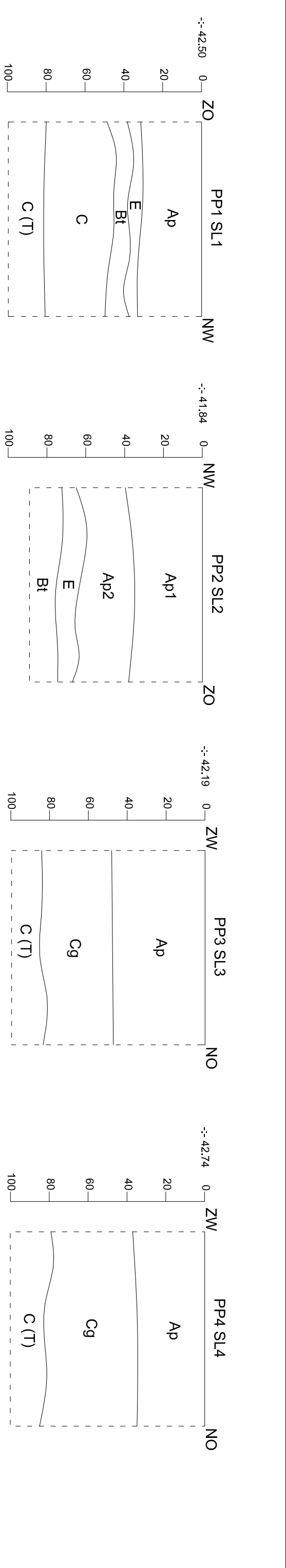
Verstoring

5

<div><div><div></div><div>ARON bvba</div></div></div>		NI-17-GR		Onderwerp		Datum		Legende		
Nieuwerkerken - Grote Steenweg, Mugelbeek		Detailplan		Oktober 2018				Spoorcontouren		Coupethaken
Schaal 1 : 50		 0 2,5 m		S1		Spoornummer		-:- 42.508	Absolute hoogte (in m TAW)	
						Drainage			Verstoring	

NI-17-GR

Onderwerp

Datum

Bodemprofielen en coupes

Januari 2018

Nieuwkerken - Grote Steenweg, Mugelebeek

Schaal

1 : 20

0

1 m

Legende

Rand coupe

Absolute hoogte (in m TAW)

Bouwvoor

E

Bt

Ap2

C

T

g

C-horizont

Tertiair

Gleyverschijnselfen

E-horizont

textuur B-horizont

Plag

Agentschap Onroerend Erfgoed

Vlaamse overheid
Havenlaan 88 bus 5
1000 BRUSSEL
T 02 553 16 50
www.onroenderfgoed.be

AANGETEKEND
ARON bvba
Joris STEEGMANS
Willem VANAENRODE

Chris CAMMAER

Neremweg 110
3700 Tongeren

uw bericht van

27 september 2017

vragen naar /e-mail

Werner Wouters

werner.wouters@vlaanderen.be

uw kenmerk

ons kenmerk

2017/178

telefoonnummer

02 553 16 39

bijlagen

1

datum

05 OKT. 2017

Betreft: Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem op een terrein gelegen in de gemeente **NIEUWERKERKEN** met adres Diestersteenweg - Rummenweg, kadastraal gekend als **afdeling 1, sectie A, percelen 138l, 139e2, 139f2, 139m en 143f** en kadastraal gekend als **afdeling 1, sectie C, perceel 1m** en in de gemeente **GEETBETS** met adres Diestersteenweg - Rummenweg, kadastraal gekend als **afdeling 2, sectie C, percelen 273k, 273l, 273m en 307m** en kadastraal gekend als **afdeling 2, sectie D, perceel 273t**. Het aangevraagde onderzoek wordt uitgevoerd tussen **16 OKTOBER 2017** en **HET EINDE DER WERKEN**.

Geachte heer,

Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft uw aanvraag ontvangen op **27 september 2017**.

BESLISSING:

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt verleend aan **Joris STEEGMANS**.

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium beschikt agentschap Onroerend Erfgoed (VCOE), vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de Vlaamse Commissie voor Onroerend Erfgoed wenst in te winnen.

Vlaanderen
is erfgoed

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 6 § 1 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van het agentschap archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.*

Gelet op artikel 12, artikel 13, artikel 14 en artikel 15 §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, voerde het agentschap Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het uitgevoerd hebben van minstens 15 prospecties met ingreep in de bodem, waarvan minstens 15 op zandleembodem.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem is verantwoord gezien de aanwezige archeologische monumenten op korte termijn bedreigd zijn door de aanleg van een overstromingszone.

Gezien het voorgestelde personeelsplan waarbij minstens **2 archeologen permanent en een gediplomeerd bodemkundige worden ingezet**, de voorziene financiering en een uitvoeringstermijn van minimum **5 werkdagen** zijn voldoende middelen, infrastructuur en personeel beschikbaar om de archeologische prospectie met ingreep in de bodem uit te voeren en af te werken.

Het onderzoek van de voorgestelde prospectiestrategie toont aan dat deze op voldoende wijze tegemoet komt aan de aard van de te onderzoeken site, de archeologische verwachtingen en de te beantwoorden vraagstellingen.

Het voorstel van publicatie via een eindverslag tegen 31 mei 2018 voldoet aan de verplichting om de resultaten van het onderzoek binnen een redelijke termijn kenbaar te maken.

Gelet op het gegeven dat de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning werd ingediend op **30 juni 2015**, vormt dit geen weigeringsgrond voor deze vergunning, conform artikel 13.3.13 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

Agentschap Onroerend Erfgoed

Vlaamse overheid

Havenlaan 88 bus 5

1000 BRUSSEL

T 02 553 16 50

www.onroenderfgoed.be

AANGETEKEND

ARON bvba

Joris STEEGMANS

Willem VANAENRODE

Chris CAMMAER

Neremweg 110
3700 Tongeren

uw bericht van
27 september 2017
vragen naar /e-mail

Werner Wouters
werner.wouters@vlaanderen.be

uw kenmerk

ons kenmerk
2017/178(2)

telefoonnummer
02 553 16 39

bijlagen

datum

05 OKT. 2017

Betreft: Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector op een terrein gelegen in de gemeente **NIEUWERKERKEN** met adres Diestersteenweg - Rummenweg, kadastraal gekend als **afdeling 1, sectie A, percelen 138l, 139°2, 139f2, 139m en 143f** en kadastraal gekend als **afdeling 1, sectie C, perceel 1m** en in de gemeente **GEETBETS** met adres Diestersteenweg - Rummenweg, kadastraal gekend als **afdeling 2, sectie C, percelen 273k, 273l, 273m en 307m** en kadastraal gekend als **afdeling 2, sectie D, perceel 273t**. Het aangevraagde onderzoek wordt uitgevoerd tussen **16 OKTOBER 2017** en **HET EINDE DER WERKEN**.

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft uw aanvraag ontvangen op **27 september 2017**.

BESLISSING

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector wordt verleend aan **Joris STEEGMANS**.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium beschikt het agentschap Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen.*

Hetzelfde artikel stelt verder: *Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.*

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium voerde het agentschap Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische prospectie met ingreep in de bodem, waarvoor een vergunning verleend werd aan **Joris STEEGMANS** met nummer **2017/178**.

Uit de opgave van de aard van de detector (**White's Prizm III SL**) blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Werner Wouters via de hoger vermelde contactgegevens.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Gonda CALLAERT
Afdelingshoofd Beheer

